Bundel - Adviescommissie Controle en Financiën van 21 april 2022

Agenda bijlagen

Agenda advies-cie CF 21-4-2022.doc

1 Opening en mededelingen en vaststellen agenda

Behandelvoorstel: Aangeven of u nog wijzigingen op de conceptagenda heeft en vaststellen agenda

2 Vaststellen verslag van vorige bijeenkomst

Behandelvoorstel: Aangeven of u vragen, opmerkingen of correcties heeft bij het conceptverslag (bij voorkeur voorafgaand aan de vergadering). Wanneer u geen vragen of opmerkingen heeft, kunt u het verslag vaststellen en zal deze worden toegevoegd aan de volgende commissie VBF.

Adviescommissie CF 17-02-2022.docx

3 Kennismaking

• Rol van de adviescommissie (icm overdrachtsdocument)
• Rol van de accountant (zie bijlage)
• Rol van de rekenkamer (icm jaarverslag)
• Rol van het stadskantoor

20220329 Jaarverslag 2021.pdf

Overdrachtsdocument adviescie Controle en Financien.docx

Deloitte.pptx

4 Update leesbaarheid/begroting van de toekomst

Behandelvoorstel: Toelichting door ambtelijke organisatie (voortgang na adviescie van 20-1-2022) en gelegenheid tot het stellen van vragen.
Aandachtspunt: hoe gaat dit proces verder? De sheets van de vorige bijeenkomst zijn als bijlage opgenomen.

Raamwerk sturen en verantwoorden versie adviescommissie.pptx

5 Vooruitblik jaarplan 2022

Behandelvoorstel:
• Het Jaarplan wordt elke vergadering indien nodig geactualiseerd. Wordt ingestemd met deze onderwerpen voor de volgende vergadering? Aanvullingen?
• Toelichting op de planning van de jaarstukken (zie bijlage).
• Voortgang VJN (toelichting ambtelijke organisatie).
• Heisessie 2 september 2022.
Do 2 juni (let op langer door VJN en JS)
20.00-22.00
Vergadering adviescommissie (90 minuten)
Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten)
Jaarstukken (beschikbaar 21 april 2022)
(concept) Accountantsrapport van bevindingen, incl. accountantsverklaring over de Jaarstukken
Concept Reactie van het college op het accountantsrapport
Voorjaarsnota (beschikbaar 12 mei 2022)
Berap incl. resultaatsbestemming en MPUV en MPR
Advies aan commissie VBF n.a.v. Voorjaarsnota/Berap/JS
Jaarplan/verslag concernaudit (10 minuten)
Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten)
Afsluiting (5 minuten)
****

NB: 5 minuten wissel pauze, zodat we het laatste deel van de vergadering gebruiken om een advies richting de commissies te formuleren dan wel met elkaar in gesprek te gaan over voorliggende onderwerpen. Voor afsluiting een korte rondvraag richting ambtelijke organisatie door de voorzitter.

Jaarplan adviescommissie C&F 2022 (april).docx

6 Voortgang accountantscontrole

Behandelvoorstel: Toelichting door de accountant en mogelijkheid tot vragen

7 Wvttk

Behandelvoorstel: Dit agendapunt creëert de vrije ruimte voor het behandelen van onderwerpen die niet zijn aangemeld. U kunt naar eigen inschatting onderwerpen inbrengen.

8 Rondvraag en sluiting

AGENDA Adviescommissie Controle en Financiën

21 april van 20.00-21.30/22.00 (raadszaal)

Agendapunt 1 t/m 5 worden behandeld in aanwezigheid van de (medewerkers van) de afdeling Concernmanagement Financiën, Inkoop en Juridische Zaken/Concern Control, de voorzitter/secretaris van de Rekenkamer en de accountant.

Agendapunt 6 t/m 8 worden behandeld in aanwezigheid van de accountant.

(2 min)

1. a. Opening en mededelingen.
   b. Vaststellen agenda.
   Behandelvoorstel: Aangeven of u nog wijzigingen op de conceptagenda heeft en vaststellen agenda.

(3 min)

2. Vaststellen verslag van vorige bijeenkomst
   Behandelvoorstel: Aangeven of u vragen, opmerkingen of correcties heeft bij het conceptverslag (bij voorkeur voorafgaand aan de vergadering). Wanneer u geen vragen of opmerkingen heeft, kunt u het verslag vaststellen en zal deze worden toegevoegd aan de volgende commissie VBF.

(15 minuten)

3. Kennismaking
   - Rol van de adviescommissie (icm overdrachtsdocument)
   - Rol van de accountant (zie bijlage)
   - Rol van de rekenkamer (icm jaarverslag)
   - Rol van het stadskantoor

(15-30 min)

4. Update leesbaarheid/begroting van de toekomst
   Behandelvoorstel: Toelichting door ambtelijke organisatie (voortgang na adviescie van 20-1-2022) en gelegenheid tot het stellen van vragen.
   Aandachtspunt: hoe gaat dit proces verder? De sheets van de vorige bijeenkomst zijn als bijlage opgenomen.

Commissiegriffier financiën ✉ danielle.rijnders@utrecht.nl

(10 min)

5. Vooruitblik jaarplan 2022
   Behandelvoorstel:
   - Het Jaarplan wordt elke vergadering indien nodig geactualiseerd. Wordt ingestemd met deze onderwerpen voor de volgende vergadering? Aanvullingen?
   - Toelichting op de planning van de jaarstukken (zie bijlage).
   - Voortgang VJN (toelichting ambtelijke organisatie).
   - Zomersessie 2022.

Do 2 juni (let op langer door VJN en JS) **20.00-22.00**	Vergadering adviescommissie (90 minuten) – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) – Jaarstukken (beschikbaar 21 april 2022) – (concept) Accountantsrapport van bevindingen, incl. accountantsverklaring over de Jaarstukken – Concept Reactie van het college op het accountantsrapport – Voorjaarsnota (beschikbaar 12 mei 2022) – Berap incl. resultaatsbestemming en MPUV en MPR – Advies aan commissie VBF n.a.v. Voorjaarsnota/Berap/JS – Jaarplan/verslag concernaudit (10 minuten) – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (5 minuten)

****

NB: 5 minuten wissel pauze, zodat we het laatste deel van de vergadering gebruiken om een advies richting de commissies te formuleren dan wel met elkaar in gesprek te gaan over voorliggende onderwerpen. Voor afsluiting een korte rondvraag richting ambtelijke organisatie door de voorzitter.

(15 minuten)

6. Voortgang accountantscontrole
   Behandelvoorstel: Toelichting door de accountant en mogelijkheid tot vragen.

(3 min)

7. Wvttk
   Behandelvoorstel: Dit agendapunt creëert de vrije ruimte voor het behandelen van onderwerpen die niet zijn aangemeld. U kunt naar eigen inschatting onderwerpen inbrengen.

(2 min)

8. Rondvraag en sluiting.

Commissiegriffier financiën ✉ danielle.rijnders@utrecht.nl

VERSLAG ADVIESCOMMISSIE CONTROLE EN FINANCIËN
17 februari 2022 van 20.00-21.30 uur
Stadhuis, Grote Trouwzaal

Gemeente Utrecht

Adviescommissie: Dimitri Gilissen (voorzitter), Janneke Admiraal, Has Bakker, Cees Bos, Julia van Ophem, Bert van Steeg, Rick van der Zweth en Daniëlle Rijnders (raadsadviseur Control & Audit)

Overige deelnemers: Cora Bakker (strategisch adviseur financiën), Sandra Emsbroek (strategisch adviseur bedrijfsvoering), Gerth Molenaar (Rekenkamer), Edwin Westphal (concernmanager financiën, inkoop en juridische zaken), Katie Zwetsloot (CFO), en Rein-Aart van Vugt en Niels Fritz (Deloitte)

1. a. Opening en mededelingen

De voorzitter opent de vergadering – de laatste van de Adviescommissie in deze samenstelling. Er zijn geen mededelingen.

b. Vaststellen agenda

Agendapunt 7 (update leesbaarheid/begroting van de toekomst) wordt verplaatst naar de volgende vergadering, verder volgens opgave.

2. Verslag vorige vergadering (20-01-2022)

Geen bijzonderheden; het verslag wordt vastgesteld.

3. Ingekomen en verzonden stukken

Er is eerder deze week een brief gekomen over differentiatie van tarieven en peilmomenten; deze komt vóór het zomerreces nog aan de orde.

4. WAAVA

Het voorstel is om de Nota WAAVA aan te passen met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2022. Mevrouw Emsbroek wijst op de belangrijkste aanpassingen: de activeringsgrens voor investeringen in maatschappelijk nut was € 5 miljoen, maar is na overleg met de accountant bijgesteld naar € 100.000. Uit oogpunt van behoedzaamheid wordt niet de restwaarde gehanteerd. De componentenmethode wordt eveneens behoedzaam toegepast; in het kader van voorliggende nota nog niet, maar in de toekomst mogelijk wel.

De heer Van Vugt vindt de nota overzichtelijk, met duidelijke kaders. In de verlaging van de activeringsgrens kan hij zich vinden. De nota doet vijf belangrijke, kaderstellende uitspraken die kunnen worden gezien als bevestiging van de huidige gang van zaken. Kan de raad hiermee instemmen?

Zie hoofdstuk 9, het budgetrecht van de raad. Voor routinematige investeringen en vervangingsinvesteringen ligt de bevoegdheid nadrukkelijk bij het college. De raad gaat over

commissiegriffier Adviescommissie CF ✉danielle.rijnders@utrecht.nl

uitbreidingsinvesteringen waarvoor de begroting geen bandbreedte vermeldt. De accountant heeft dit beschreven in een apart memo, en heeft daarin ook gewezen op enkele onduidelijkheden in de nota. Een tweede belangrijk punt is de keuze om geen restwaarde toe te passen, wat in lijn is met het standpunt van de Commissie BBV. Met de componentenbenadering kan worden geëxperimenteerd indien nodig, bijvoorbeeld bij circulair bouwen. De nota vermeldt de keuze voor lineair afschrijven, en voor annuïtair afschrijven in specifieke gevallen, bijvoorbeeld voor rioleringen. Ten slotte wordt ervoor gekozen om bij te dragen aan investeringen door derden, in de vorm van een investeringssubsidie, bijvoorbeeld een sportvereniging die kleedruimten wil (ver)bouwen.

De Adviescommissie was altijd enthousiast over het verkennen van de componentenmethode, stelt mevrouw De Koning, uit oogpunt van duurzaamheid. Is die overweging meegenomen? Is het mogelijk om wat minder voorzichtige stappen te zetten? Hierop wijst de heer Van Vugt erop dat de keuze voor de componentenmethode een politieke moet zijn.

Op een vraag over investeringssubsidies legt de heer Van Vugt uit dat al dan niet in delen afschrijven op de lange termijn niet veel uitmaakt. De eerste paar jaar levert het budgettair voordeel op, dus meer financiële ruimte. Mevrouw Zwetsloot vult aan dat het soms handiger is om gebruik te maken van incidenteel budget om structurele tekorten te vermijden. Een groot bedrag ineens activeren legt immers groot beslag op de kapitaallasten. In overleg met de G4 wordt er gezocht naar goede en bruikbare kaders, maar die ontwikkeling staat nog helemaal aan het begin.

Wordt ten aanzien van de restwaarde de diversiteit in gebouwen onderzocht, en wordt er onderscheid gemaakt, bijvoorbeeld tussen een school en het Stadskantoor? Mevrouw Emsbroek geeft aan dat de gemeente veel gebouwen met maatschappelijk nut heeft. Voor die categorie wordt niet met restwaarde gewerkt. Een nadeel is namelijk dat er dan steeds getaxeerd moet worden; als de werkelijke waarde lager blijkt te zijn dan de restwaarde, moet er afgewaardeerd worden. De heer Westphal vult aan dat er in oude gebouwen fors geïnvesteerd moet worden. Bij het werken met restwaarde zijn de kapitaallasten weliswaar lager, maar de afschrijvingsruimte neemt na verloop van tijd ook af. Er moet dan opnieuw geïnvesteerd worden.

De heer Bos merkt op dat steeds dezelfde argumenten naar voren worden gebracht, en dat er geen inhoudelijk onderzoek is gedaan naar de minder behoedzame methoden. Hij had een doorlichting van de vastgoedportefeuile met een beschrijving van de mogelijke scenario's verwacht, waarover de raad had kunnen discussiëren, bijvoorbeeld over het al dan niet toepassen van de componentenmethode. Hierop wijst de heer Westphal erop dat de financiële consequenties vorig jaar al werden toegelicht in een raadsvoorstel, waarmee de raad heeft ingestemd. Dit voorstel bevatte een financiële paragraaf. Wat betreft restwaarde heeft de ambtelijke organisatie geconstateerd dat het het grootste deel van de gemeentelijke

vastgoedportefeuille uit maatschappelijk vastgoed bestaat. De heer Van Vugt vult aan dat de nota grotendeels een bevestiging is van wat eerder al werd vastgesteld.

Eerder werd opgemerkt dat de componentenmethode administratief bewerkelijk is. Hoe zijn de ervaringen daarmee elders in het land? De heer van Vugt licht toe dat het bedrijfsleden werkt met de IFRS-boekhoudregels ter bevordering van transparantie. In sommige bedrijfstakken worden er honderden componenten onderscheiden die allemaal apart geregistreerd en afgeschreven moeten worden, met als gevolg zware administratieve last. De Commissie BBV heeft echter voor overheden die de componentenmethode toepassen vijf à zes componenten benoemd, zoals grond, fundering, gebouwconstructie en zo meer. De administratieve last is vooral bij de invoering, daarna valt het mee. Het is wel belangrijk dat er een heldere visie aan ten grondslag ligt, om willekeur te vermijden.

Desgevraagd geeft de heer Van Vugt aan dat er nog niet zoveel gemeenten gevorderd zijn met de componentenaanpak.

5. Eerste begrotingswijziging 2022

Geen van de commissieleden heeft vragen of opmerkingen.

6. Update adviezen realisatie en begroting (eenmaal per kwartaal)

De heer Westphal licht toe dat in de nieuwe raadsperiode zal worden voorgesteld om de peildatum van de laatste begrotingswijziging te verschuiven.

Mevrouw Rijnders merkt op dat er nog teruggekomen zou worden op het financiële plaatje; dat ontbreekt. De heer Westphal geeft aan dat de ontbrekende informatie zal worden toegevoegd. Er wordt afgesproken dat de presentatie die in een vorige vergadering werd gegeven, zal worden herhaald voor de Adviescommissie in nieuwe samenstelling.

7. Update leesbaarheid / begroting van de toekomst

Het onderwerp wordt verplaatst naar de vergadering van 21 april a.s.

8. Vooruitblik jaarplan 2022

Zie het overzicht in de vergaderagenda. Geen van de aanwezigen heeft vragen of aanvullingen.

Schorsing

De ambtenaren verlaten de vergadering.

9. Raadstoets

Zie de notitie, bij vergaderstukken. Er worden dit jaar geen raadstoetsen uitgevoerd, maar wel een evaluatie van de werking van het instrument, als onderdeel van het inwerkprogramma voor

de Adviescommissie in nieuwe samenstelling. Ook wordt bekeken hoe andere gemeenten ermee omgaan. Kan de Adviescommissie zich vinden in de aanbevelingen?

Zie blz. 3, aanbeveling 3, wethoudersdebat/hoorzitting. Mevrouw Rijnders verduidelijkt dat de Utrechtse raad gewend is om bij het debat over de jaarstukken ook aandacht te besteden aan de raadstoetsen. In Rotterdam en Amsterdam hanteert men een andere aanpak, namelijk een apart commissiedebat met de wethouder, wat leidt tot grotere betrokkenheid van de financiële woordvoerders.

Mevrouw De Koning merkt op dat een deel van de succesvolle aanpak te maken heeft met de goede ambtelijke ondersteuning bij raadstoetsen. Zij pleit ervoor dit te verankeren. Wat zou een goed moment zijn om plenair voldoende aandacht te kunnen besteden aan de raadstoetsen? Volgens mevrouw Rijnders is het verstandig om dit bij de behandeling van de jaarstukken te doen (realisatie is dan bekend). Wel kan eerder worden nagegaan wat er in de begroting staat, om daar vervolgens bij de behandeling van de jaarstukken op terug te kunnen komen; er kan dan discussie worden gevoerd over wat er gerealiseerd is.

Zie blz. 3, planning. Mevrouw Rijnders verduidelijkt dat het schema laat zien dat alle programma's aan bod komen tijdens de raadsperiode. Op een vraag van de heer Van der Zweth legt zij uit dat de groep die een raadstoets uitvoert zelf bepaalt of zij het gehele programma nemen of slechts een deel. Voor de raadstoets Onderwijs bijvoorbeeld werd gekozen voor Onderwijshuisvesting – niet voor het gehele programma. Het helpt als onderwerpen ruim van tevoren in grote lijnen vastliggen, zodat de woordvoerders en stadskantoor zich kunnen voorbereiden.De planning wordt als volgt gewijzigd (i.v.m. lopend onderzoek Rekenkamer): Bewoners & Bestuur en Volksgezondheid in 2023 (jaarstukken 2022), Veiligheid en Economie & Werkgelegenheid in 2024 (jaarstukken 2023).

De aanbeveling om een wethoudersdebat / hoorzitting te organiseren is nieuw; mevrouw Rijnders pleit ervoor om dit een keer te proberen en om te kijken of het de betrokkenheid van de fractiewoordvoerders werkelijk vergroot. Er wordt afgesproken dat de raadstoets start bij de begrotingsbehandeling, als experiment voor een van de programma’s. De programma's Algemene middelen en Overhead worden opgenomen in het schema voor de raadstoetsen na de verkiezingen van 2026.

10. Overdrachtsdocument

De Adviescommissie is enthousiast over het duidelijke document.

11. Advisering nota WAAVA

De notitie kan worden doorgestuurd naar de Commissie VBF; na enige discussie wordt besloten dat deze vergezeld gaat van een korte, begeleidende brief. De heer Van Vugt adviseert om daarin aan te geven dat het budgetrecht, de componentenmethode en levensduur de

belangrijkste onderwerpen zijn die in aanmerking komen voor een debat. Hij tekent daarbij aan dat de nota niet voldoende informatie voor de raad bevat om een goede keuze te kunnen maken voor de componentenmethode; de Commissie VBF zou om nadere uitleg kunnen vragen.

12. Rondvraag en sluiting

Er wordt geen gebruik gemaakt van de rondvraagmogelijkheid. De voorzitter sluit de laatste vergadering van de Adviescommissie in deze samenstelling; hij bedankt de leden voor de fijne samenwerking in de afgelopen jaren. Uit het overdrachtsdocument blijkt dat er veel bereikt is – dankzij alle inzet en betrokkenheid.

commissiegriffier Adviescommissie CF ✉danielle.rijnders@utrecht.nl

JAARVERSLAG 2021

REKEN KAMER UTRECHT

REKEN KAMER UTRECHT

JAARVERSLAG 2021

UTRECHT, 29 MAART 2022

REKENKAMER UTRECHT

LEDEN

- Paul Venhoeven (voorzitter)
- Carolien de Boer
- Sjoerd Keulen

MEDEWERKERS

- Vince van Houten
- Naomi Meys
- Johan Snoei
- Gert Jan de Vries
- Gerth Molenaar (secretaris)

CONTACTGEGEVENS

030 - 286 1391
rekenkamer@utrecht.nl
utrecht.nl/rekenkamer
Postbus 16200, 3500 CE Utrecht

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD 4

MIJLPALEN 2021 IN ÉÉN OOGOPSLAG 5

1 TERUGBLIK OP 2021 7

1.1 Bestuurlijke terugblik 7

1.2 Informatieveiligheid 8

1.2 Energietransitie 9

1.3 Economisch beleid 12

1.4 Rekenkamerbrieven 13

2 VERKENNINGEN EN LOPEND ONDERZOEK 18

2.1 Wonen 18

2.2 Inwonerparticipatie 19

2.3 NVRR Doe-Mee-onderzoek Wet openbaarheid bestuur (Wob) 19

3 FINANCIËN, CAPACITEIT EN ORGANISATIE 22

3.1 Begroting en realisatie 22

3.2 Capaciteit en tijdbesteding 23

3.3 Overige activiteiten in 2021 24

4 VERWACHTINGEN VOOR 2022 26

BIJLAGE 1 PUBLICATIES 2019-2021/22 28

BIJLAGE 2 PERSONELE BEZETTING 29

VOORWOORD

Voor u ligt het Jaarverslag 2021. Hierin blikken we terug op het uitgevoerde en lopende onderzoek in 2021. 2021 was in vele opzichten een bijzonder jaar, ook voor de rekenkamer.
Allereerst is Paul Venhoeven gestart als nieuwe voorzitter, benoemd als opvolger van Peter van den Berg, die na zes jaar voorzitterschap eind 2020 afscheid heeft genomen. Niet alleen het bestuur is daarmee van samenstelling veranderd. Ook voor de staf is 2021 een jaar van verschillende personele wisselingen geweest.

De coronacrisis heeft vanzelfsprekend invloed op het werk en de werkwijze van de rekenkamer. Overwegend digitaal werken, weinig fysieke ontmoetingen, ook voor ons was dat veelal de gang van zaken. Gelukkig hebben we dankzij de mogelijkheden om op afstand te werken onze werkzaamheden kunnen uitvoeren. We zijn het college en de ambtelijke organisatie erkentelijk voor hun medewerking om onvermijdelijke vertragingen bij de uitvoering van ons werk binnen de perken te houden.

Anders dan gebruikelijk hebben we een jaarplan met een doorlooptijd van 1,5 jaar opgesteld voor de periode juli 2021-2022. Een aantal onderzoeken uit het jaarplan 2020 liep nog door of moest nog worden opgepakt. Ook de recente verkiezingen en het aantreden van een nieuwe raad in maart 2022 zijn een belangrijke aanleiding geweest om voor deze doorlooptijd te kiezen. Dit jaarverslag gaat uiteraard vooral over 2021. We besteden echter ook aandacht aan de lopende onderzoeken in 2022, dit met het oog op het informeren van de nieuwe gemeenteraad. Najaar 2022 zullen we de raadsfracties consulteren voor het opstellen van de onderzoeksprogrammering voor 2023.

Tot slot bedanken we iedereen waarmee we de afgelopen periode hebben samengewerkt, in het bijzonder de Gemeenteraad, het College van B&W en onze staf. We zien uit naar de samenwerking met de nieuwe raad en het nieuwe college.

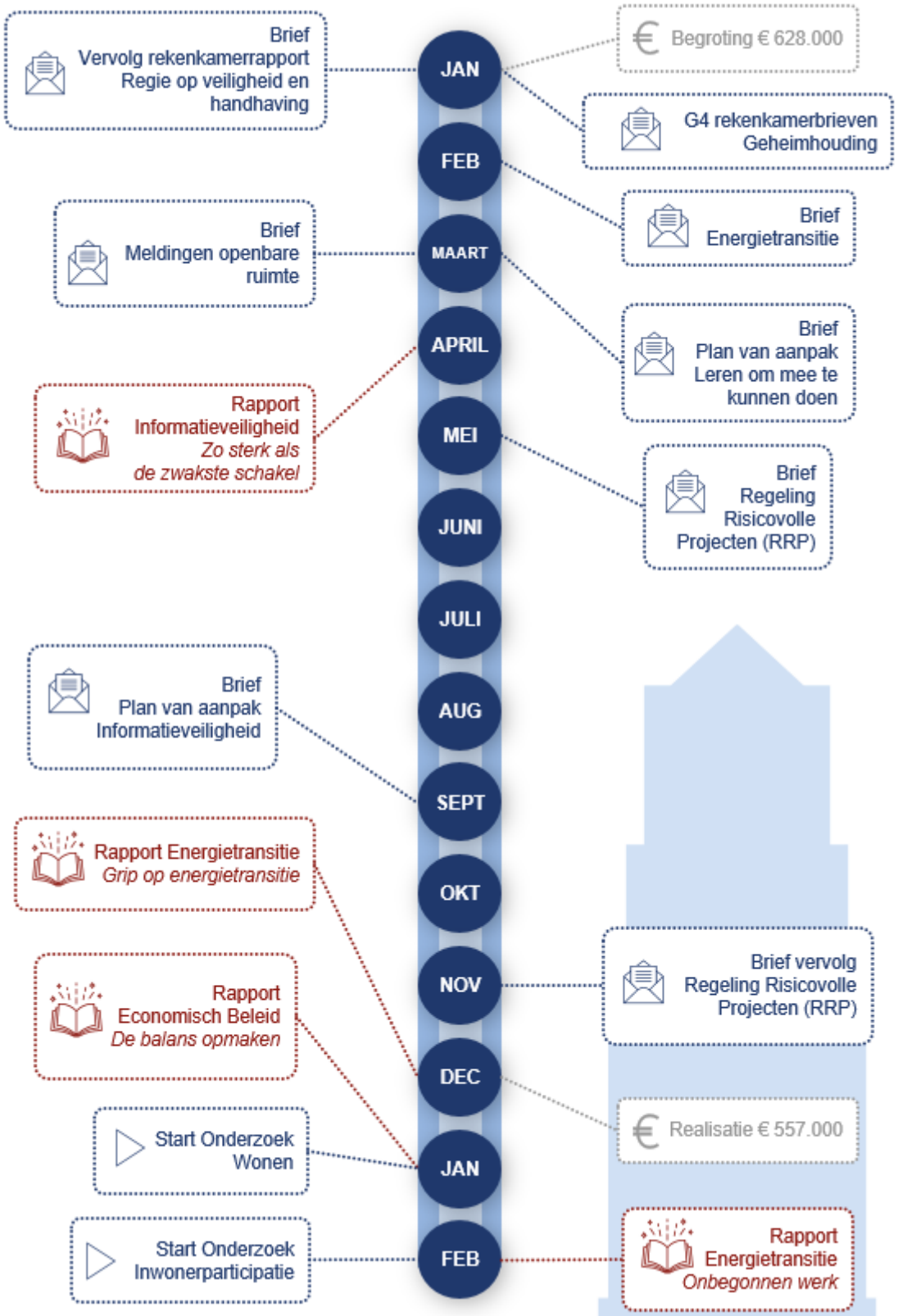
Paul Venhoeven, voorzitter

Gerth Molenaar, secretaris

Carolien de Boer, lid

Sjoerd Keulen, lid

MIJLPALEN 2021 IN ÉÉN OOGOPSLAG

FIJN JE WEER TE ZIEN
WAFFEL

1 TERUGBLIK OP 2021

In dit hoofdstuk blikken we terug op 2021. Eerst bestuurlijk en vervolgens op de onderzoeken en rapporten waaraan we gewerkt hebben: informatieveiligheid, energietransitie en economisch beleid. Daarna staan we stil bij de rekenkamerbrieven die we in 2021 publiceerden. Ten slotte geven we aan met welke onderzoeken we na een eerste verkenning zijn gestart.

1.1 BESTUURLIJKE TERUGBLIK

Vanuit ons perspectief als rekenkamer vallen ons – op basis van onze onderzoeken naar onderdelen van het gemeentelijk beleid en bedrijfsvoering – voor de gemeente enkele zaken op. De gemeente heeft en krijgt er steeds meer taken bij, terwijl de stad ook nog een sterke groei doormaakt. Terwijl de groei al een opgave op zich is, zijn er ook grote maatschappelijke opgaven, zoals de wooncrisis, de energietransitie en de toegenomen maatschappelijke ongelijkheid. Dat is een complex veld en legt een grote druk op de kwaliteit van het gemeentelijk bestuur en de organisatie. De groei van de stad en deze opgaven vergen ook, zoals zowel het college en de ambtelijke top ook onderkennen, een schaalsprong (kwantitatief én kwalitatief) bij de organisatie.

Daarbij heeft de gemeente de afgelopen twee jaar ook de coronacrisis het hoofd moeten bieden, de naleving en handhaving van de regels zo goed mogelijk moeten borgen, en ook de inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties waar mogelijk ondersteuning geboden. En nu corona minder dominant is geworden, zijn er plotseling nieuwe grote uitdagingen, zoals een vluchtelingenvraagstuk als gevolg van de oorlog in Oekraïne.

In dit complexe en dynamische veld ziet de rekenkamer een gemeente, die – aangespoord door de gemeenteraad - met veel goede bedoelingen en daadkrachtig aan de slag gaat en op tal van terreinen resultaten boekt. De verantwoording hierover en het inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid blijven in deze dynamiek en complexiteit op onderdelen nog achter. En daarmee wordt ook afbreuk gedaan aan de mogelijkheden van de raad om haar controlerende taak naar behoren te kunnen uitoefenen.

Voor de rekenkamer zelf was 2021 ook een bijzonder jaar. Terwijl de coronacrisis nog volop gaande was en thuiswerken en overleggen op afstand de regel, heeft de nieuwe voorzitter Paul Venhoeven zijn inwerkperiode zo goed mogelijk ingevuld. De inwerkperiode omvatte ook een kennismaking met de raadsfracties, de burgemeester, de gemeentesecretaris, verschillende concerndirecteuren en hoofden bij organisatieonderdelen en de accountant, allen relevant voor het werk van de rekenkamer. Bij de raadsfracties zijn tegelijkertijd ook mogelijke onderwerpen voor het jaarplan 2021-2022 geïnventariseerd.

Daarnaast was 2021 ook het jaar om de adviezen uit het visitatierapport *Uit de lengte of de breedte* (september 2020) verder te implementeren en zodoende de rekenkamer verder te ontwikkelen. Deze visitatie vond plaats in het kader van het Kwaliteitshandvest van de

rekenkamers van de G4 en de Randstedelijke Rekenkamer. In het jaarverslag 2020 en in dit jaarverslag (zie hoofdstuk 3) gaan we nader in op de implementatie van de adviezen.

In afwijking van andere jaren hebben we halverwege 2021 een jaarplan opgesteld voor de periode tot eind 2022. Na een uitvraag om onderwerpen bij de raadsfracties en het gesprek hierover bij de kennismaking met de fracties hebben we in mei 2021 een strategische sessie gehouden, onder meer ter voorbereiding op dit jaarplan. Bij deze sessie hebben we ook aandacht geschonken aan relevante ontwikkelingen in het openbaar bestuur en de samenleving, op verschillende niveaus (landelijk, stedelijk en binnen de gemeentelijke organisatie).

Ook hebben we enkele strategische noties benoemd, die relevant zijn voor de keuzes in ons jaarplan en de onderzoeksprogrammering. Deze noties betreffen:

- Focus op de grote uitgaven
- Focus op het burgerperspectief
- Focus op sturing en verantwoording
- Focus op de bijdrage aan het versterken van de kaderstellende en controlerende taak van de raad

In onze uitgevoerde onderzoeken naar de energietransitie en naar het economisch beleid komen deze noties terug. En dat is ook het geval voor de lopende onderzoeken op het terrein van wonen en inwonerparticipatie. Met verschillende rekenkamerbrieven hebben we de aandacht ook willen vestigen op het belang van sturing, verantwoording en kwaliteit van de informatievoorziening.

1.2 INFORMATIEVEILIGHEID

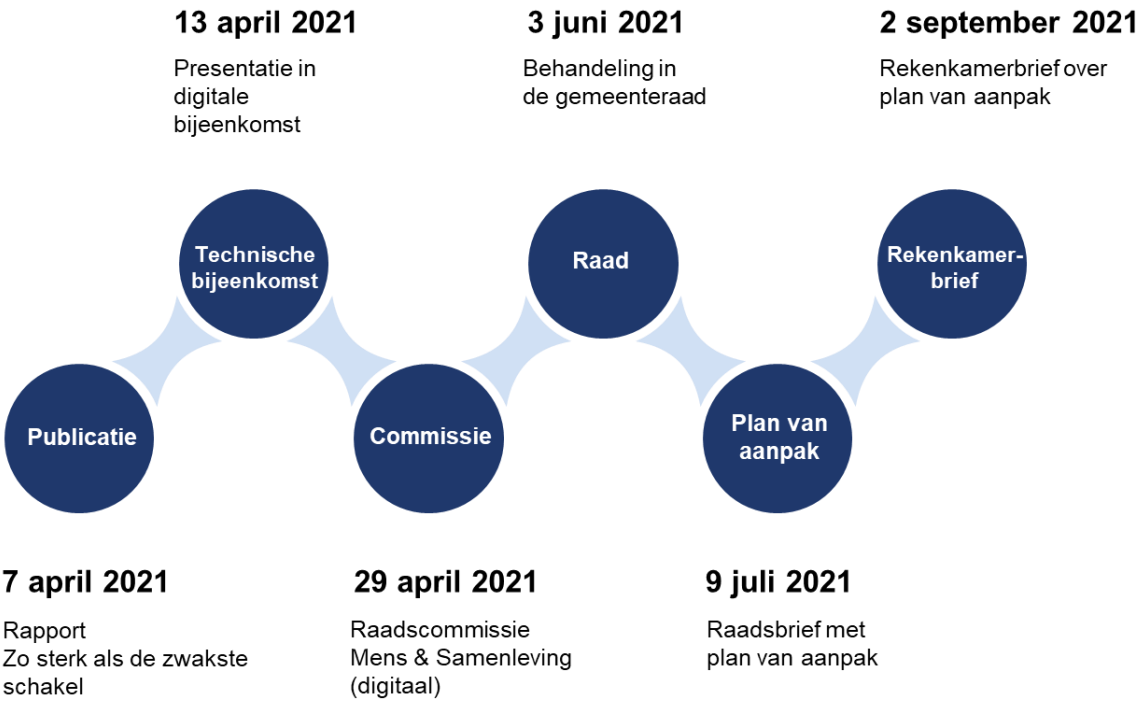
Op 7 april 2021 publiceerde de rekenkamer het rapport *Zo sterk als de zwakste schakel* over het onderzoek naar informatieveiligheid bij de gemeente Utrecht. De centrale onderzoeksvraag luidde: *Is de informatieveiligheid bij de gemeente Utrecht voldoende gewaarborgd?* Gekeken is naar drie aspecten: organisatie/proces, mens en techniek. De rekenkamer concludeert dat, ondanks de verschillende maatregelen die de gemeente Utrecht heeft getroffen, de informatieveiligheid nog niet voldoende gewaarborgd is. De governance is versterkt, de middelen en capaciteit zijn uitgebreid en er zijn risico's in kaart gebracht en geprioriteerd. Toch wijzen testresultaten op het gebied van mens en techniek, en de stand van de uitvoering van het beleid uit dat er verbetering nodig is.

De rekenkamer heeft zeven aanbevelingen gedaan, waaronder:

- Neem de benodigde maatregelen tegen technische risico's die bekend zijn;
- Investeer structureel in het informatiebewustzijn van medewerkers;
- Voer alle nodige risicoanalyses uit;
- Verbeter het toezicht op informatieveiligheid in de thuiswerksituatie.

Figuur 1 geeft een overzicht van de ontwikkelingen na publicatie van dit rapport.

Figuur 1 Publicatie rapport Zo sterk als de zwakste schakel, raadsbehandeling en vervolg

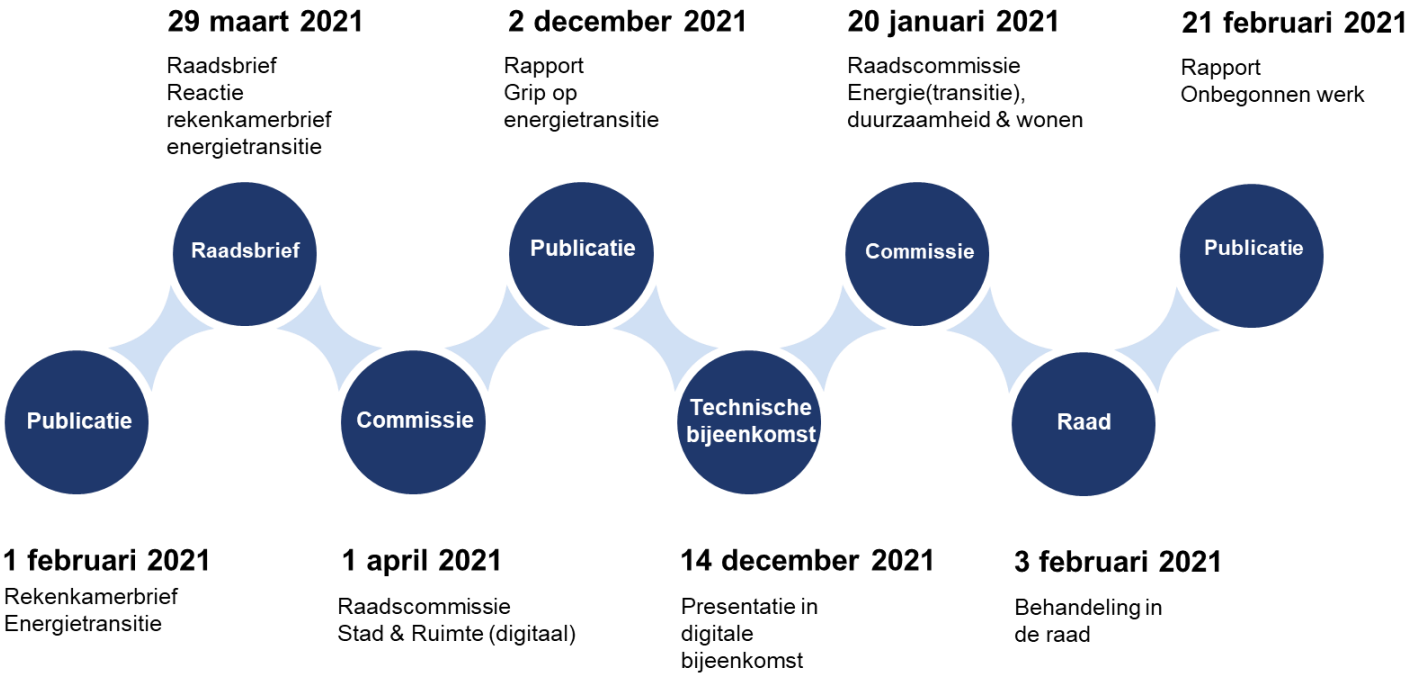

De raad heeft na een uitvoerige behandeling van dit rapport het raadsvoorstel unaniem aangenomen. Op 9 juli 2021 ontving de raad de raadsbrief Plan van aanpak bij het rekenkameronderzoek. Het college informeert de raad daarmee over de wijze waarop zij het raadsbesluit over de aanbevelingen van de rekenkamer wil uitvoeren. Begin september heeft de rekenkamer in een rekenkamerbrief haar visie gegeven op dit plan van aanpak van het college. Wij zijn de toezeggingen van het college tijdens de behandeling van het rapport nagegaan en constateerden dat op twee toezeggingen niet werd ingegaan. Ook gaf de rekenkamer haar visie op het jaarverslag gegevensbescherming. Het college stuurde op 11 januari 2022 de raad meer informatie over de toezeggingen die niet terugkwamen in het plan van aanpak.

1.2 ENERGIETRANSITIE

Het thema energietransitie is actueel en blijft de komende jaren op de agenda staan. De rekenkamer heeft dit onderwerp na consultatie van de woordvoerders van de gemeenteraad uitgewerkt in drie deelonderzoeken, waarover in 2021 en begin 2022 is gepubliceerd. Figuur 2 geeft een overzicht van de ontwikkelingen na publicatie van de onderdelen van dit onderzoek, gevolgd door een toelichting.

Figuur 2 Publicaties onderzoek energietransitie, raadsbehandeling en vervolg

REKEN KAMER UTRECHT

Aan de gemeenteraad en het college van
Burgemeester en Wethouders van de gemeente Utrecht,

Geachte leden van de raad en het college,

In oktober 2020 ontving u ons plan voor het onderzoek energietransitie. Ons onderzoek bestaat uit drie delen. Deze brief gaat over het eerste deel: van het onderzoek en heeft as doel de raad meer inzicht te geven in de besteding van de middelen van het uitvoeringsprogramma energietransitie en de projecten waaruit dit programma bestaat. In het tweede en derde deel zullen we onderzoek doen naar twee concrete projecten en de verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed. Deze onderzoeken volgen later dit jaar.

Uitvoeringsprogramma energietransitie
In het coalitieakkoord 2018-2022 (mei 2018) en de hierop volgende programmabegrotingen heeft de gemeente Utrecht de ambitie vastgelegd om zo snel mogelijk klimaatneutraal te zijn. Hiervoor zijn vijf klimaatdoelen gesteld:

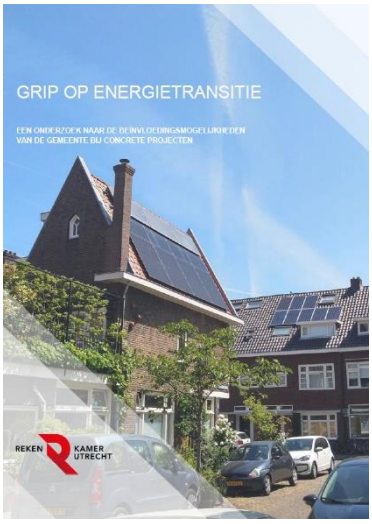
- In 2020 is de gemeentelijke energie-inkoop volledig verduurzaamd.
- In 2025 liggen op 20% van de Utrechtse daken zonnepanelen.
- In 2030 is het Utrechtse systeem van stadsverwarming verduurzaamd.
- In 2030 zijn minimaal 40.000 bestaande woningen van het gas af.
- In 2040 is het gemeentelijke vastgoed volledig verduurzaamd.

De gemeente voert het uitvoeringsprogramma energietransitie (onderdeel van het begrotingsprogramma duurzaamheid) uit om deze doelen te realiseren. Het uitvoeringsprogramma is in 2020 begroot op € 5,1 miljoen aan lasten. Hiermee voert de gemeente circa 60 projecten uit. De verduurzaming van het gemeentelijke vastgoed valt vanaf 2017 onder het programma vastgoed en blijft in deze rekenkamerbrief verder buiten beschouwing.

1

Allereerst is de gemeenteraad met een rekenkamerbrief (1 februari 2021) meer inzicht gegeven in hoe, en op basis van welke criteria, de € 5 miljoen van het programma Energietransitie is verdeeld over ruim 60 verschillende projecten. Hierbij is ook ingegaan op de kaders die de raad voor de verdeling heeft gegeven en hoe de raad de verdeling van de middelen en de voortgang van deze projecten kan controleren. De centrale vraag hierbij luidde: *Hoe toereikend is de informatievoorziening van het programma Energietransitie om als gemeenteraad de resultaten van het programma op hoofdlijnen te kunnen beoordelen?* Met als antwoord dat de raad met de huidige informatie gedeeltelijk zicht heeft op de resultaten van het uitvoeringsprogramma.

Deze brief is behandeld in de raadscommissie op 1 april 2021, waarbij ook een raadsbrief van het college van 29 maart 2021 is betrokken.

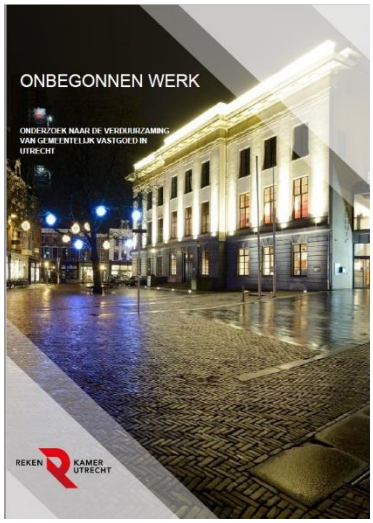
Het tweede deel van het onderzoek was bedoeld om de gemeenteraad inzicht te geven in de doelmatigheid en doeltreffendheid van concrete projecten binnen het programma Energietransitie. Nagegaan is of de raad in positie is (geweest) om de uitvoering van het beleid te controleren en op welke manieren burgers bij de projecten zijn betrokken. De onderzoeksvraag luidde: *Hoe verliep de uitvoering van de projecten Zon op dak en het Stimuleren van particuliere woningeigenaren uit het programma Energietransitie, en wat zijn de behaalde resultaten?* Over deel 2 heeft de rekenkamer op 2 december 2021 het rapport *Grip op energietransitie* gepubliceerd.

De energietransitie is een complexe maatschappelijke opgave waarvoor het noodzakelijk is dat de gemeente een visie ontwikkelt, doelen stelt, monitort, evalueert en projecten in het Uitvoerings-programma Energietransitie bijstelt. De onderzochte projecten laten zien dat dit nog onvoldoende gebeurt. Hierdoor is de doeltreffendheid en doelmatigheid van de projecten niet vast te stellen. Juist bij een uitvoeringsprogramma in ontwikkeling is het belangrijk om structureel te letten op de doeltreffendheid van de aanpak. De rekenkamer ziet dat dit bij sommige onderzochte projecten al gebeurt en ziet aanwijzingen dat dit de effectiviteit van die projecten vergroot.

De rekenkamer doet acht aanbevelingen, waaronder:

- Zorg voor een samenhangende visie en goede onderbouwing van de 50 à 60 projecten in het Uitvoeringsprogramma Energietransitie.
- Besteed meer aandacht aan monitoring en evaluatie, zodat de doeltreffendheid van de projecten beter inzichtelijk kan worden gemaakt.
- Stel vast hoe invulling wordt gegeven aan participatie van burgers in de projecten van het Uitvoeringsprogramma Energietransitie. Verzamel op structurele wijze feedback van burgers.

Het rapport is uitvoerig besproken in de raadscommissie Energie(transitie), Duurzaamheid en Wonen (EDW) van 20 januari 2022. Het raadsvoorstel is als a-punt unaniem vastgesteld in de raadsvergadering van 3 februari 2022.

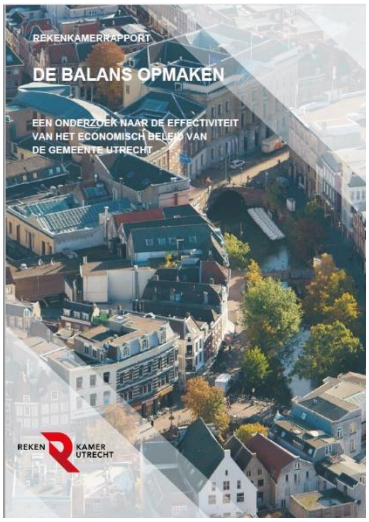
Deel 3 gaat over de opgave voor het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. De onderzoeksvraag luidde: *Wat is de voortgang van de versnellingsopgave en het verduurzamen van gemeentelijk vastgoed, in hoeverre is de raad in positie om bij te sturen en hoe kan dit beoordeeld worden?* Op 21 februari 2022 is het rapport *Onbegonnen werk* gepubliceerd. De rekenkamer concludeert dat de zogenoemde Versnellingsopgave Energieneutraal Kernvastgoed nauwelijks van de grond komt. Tot nu toe zijn twee gebouwen verduurzaamd, terwijl het doel tot 2023 57 gebouwen omvat. De gestelde doelen zijn financieel en inhoudelijk onvoldoende onderbouwd en niet realistisch. Het doel om het gemeentelijk kernvastgoed tot 2040 te verduurzamen is op de huidige manier haalbaar noch betaalbaar. De gemeente heeft geen grip op de opgave.

De rekenkamer doet vijf aanbevelingen, waaronder:

- Onderzoek de financiële en organisatorische haalbaarheid van de verduurzamingsopgave en gebruik de lessen die hieruit zijn te leren voor een herijking van deze opgave en de doelen die de gemeente daaraan verbindt;
- Maak op basis daarvan expliciet welke stappen gezet moeten worden om doelen wel te kunnen realiseren. Geef daarbij onderbouwd aan in hoeverre de gemeentelijke organisatie in het algemeen en de VGU in het bijzonder voldoende zijn toegerust om deze stappen te zetten.
- Informeer de raad tijdig en op inzichtelijke wijze over de voortgang en realisatie van de verduurzamingsopgave.

Na het aantreden van de nieuwe gemeenteraad zal het rapport worden gepresenteerd in een technische bijeenkomst en te zijner tijd geagendeerd voor behandeling door de raad(scommissie).

1.3 ECONOMISCH BELEID

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar de effectiviteit van het economisch beleid van de gemeente Utrecht en publiceerde hierover op 2 februari 2022 het rapport *De balans opmaken*. De centrale onderzoeksvraag luidde: *In welke mate is het economisch beleid van de gemeente Utrecht sinds 2018 effectief geweest, zijn de hulpbronnen uit de stad en de regio door de gemeente benut om de doelen van het programma Economie & Werkgelegenheid voor Iedereen te behalen, en hoe heeft de gemeente(raad) daarop (bij)gestuurd?* De rekenkamer concludeert dat de Utrechtse economie goed presteert, de werkloosheid laag is en de stad de afgelopen periode een hoge economische groei kende.

Het is alleen niet duidelijk in welke mate de gemeente Utrecht bijdraagt aan de goed presterende economie. Dit komt door veranderingen die in de afgelopen raadsperiode hebben plaatsgevonden. Daarnaast is sprake van structurele oorzaken waardoor de effectiviteit van het beleid niet is vast te stellen.

De rekenkamer doet zes aanbevelingen, waaronder:

- Stel een samenhangend overzicht van de gemeentelijke inzet op.
- Evalueer of genomen maatregelen en ingezette instrumenten effectief zijn, ook om onderbouwde keuzes te maken voor de toekomst.
- Verbeter de verbinding binnen en buiten de opgave, gebruik dit om de gemeenteraad meer inzicht te geven in de ontwikkelingen en ontwikkel er een helder economisch profiel mee.

Het rapport zal op een nader te bepalen moment na de gemeenteraadsverkiezingen in een technische bijeenkomst worden gepresenteerd aan de nieuwe gemeenteraad, gevolgd door de behandeling ervan in de commissie en gemeenteraad. De raadscommissie Onderwijs, Werk en Economie (OWE) heeft op 17 februari 2022 ingestemd met een behandelvoorstel van deze strekking.

1.4 REKENKAMERBRIEVEN

Naast rapporten stellen we ook rekenkamerbrieven op. Een rekenkamerbrief is bedoeld om beknopt en snel aan de raad en het college te kunnen sturen. Deze brieven kunnen gaan over het vervolg op besluitvorming over een rekenkamerrapport (plan van aanpak, doorwerking e.d.), maar ook over een zelfstandig onderwerp. Voor een rekenkamerbrief geldt de procedure van ambtelijk en bestuurlijk wederhoor niet. Een feitelijke check kan natuurlijk wel overwogen en nuttig worden gevonden. Een rekenkamerbrief wordt niet aan het college gezonden in het kader van bestuurlijk wederhoor, voorafgaand aan toezending aan de raad, het college en verdere publicatie. Het college bepaalt zelf of en op welke wijze zij een bestuurlijke reactie op een rekenkamerbrief wil geven.

Tabel 1 biedt een overzicht van de brieven die in 2021 zijn gepubliceerd. Een deel hiervan is in de voorgaande paragrafen aan orde geweest. Hieronder gaan we in op de overige brieven.

Tabel 1 Rekenkamerbrieven in 2021

Gepubliceerd in 2021	Datum	Zie ook
Brief Vervolg rekenkamerrapport *Regie op veiligheid en handhaving*	19 januari 2021	-- [1]
G4 Rekenkamerbrieven *Geheimhouding*	25 januari 2021	§ 1.4.1
Brief Energietransitie	1 februari 2021	§ 1.2
Brief *Meldingen Openbare Ruimte* (NVRR Doe Mee onderzoek)	4 maart 2021	-- [2]
Brief Plan van aanpak rapport *Leren om mee te kunnen doen*	4 maart 2021	§ 1.4.2
Brief Regeling risicovolle projecten	11 mei 2021	§ 1.4.3
Brief Plan van aanpak informatieveiligheid	2 september 2021	§ 1.1
Brief Vervolg regeling risicovolle projecten	8 november 2021	§ 1.4.3
Brief Voortgang Plan van Aanpak *Leren om mee te kunnen doen*	16 november 2021	§ 1.4.2

1.4.1 GEHEIMHOUDING

De G4-rekenkamers hebben in 2020 de aandacht gericht op het thema ‘geheimhouding’. Nagegaan is hoe de gemeenteraden van de G4-steden omgaan met geheimhouding. Daarbij stonden ons twee doelen voor ogen: het bieden van een beeld waar de gemeenteraden eind 2020 staan met geheimhouding en de gemeenteraden de mogelijkheid bieden om van elkaar te leren en door elkaar geïnspireerd te raken. De uitkomsten van de analyse zijn vastgelegd in twee brieven, die januari 2021 zijn gepubliceerd.[3]

In vervolg op deze brieven heeft het DB-presidium van de gemeenteraad op 4 februari 2021 aan de hand van een memo met bevindingen gesproken over de interne werkwijze rondom geheimhouding. Deze bevindingen zijn gericht op:

- heldere kaders voor het opleggen, bekrachtigen en opheffen van geheimhouding, in de vorm van een instructie voor zowel raadsleden, college als ambtenaren;
- de motivering voor geheimhouding, die in het bekrachtigingsbesluit beter moet worden toegelicht en waarbij de informatie die geheim moet blijven in een afzonderlijke bijlage wordt opgenomen;
- het opheffen van geheimhouding, waarbij sprake moet zijn van een expliciet opheffingsbesluit, een compleet en actueel geheimhoudingsregister en periodieke heroverweging.

De DB-presidium heeft het advies overgenomen om de beschreven bevindingen onder de aandacht van het college te brengen, het belang ervan vanuit het perspectief van de raad te benadrukken en daarbij te vragen op welke wijze en op welke termijn het college hier (verder) opvolging aan zal geven. Op basis van het oordeel van het DB-presidium over de bevindingen en de bijbehorende voorstellen heeft de griffier het college geïnformeerd en gevraagd op welke wijze

[1] Zie Rekenkamer Utrecht, Jaarverslag 2020, p.8-10. In vervolg op deze brief zijn geen aanvullende zaken te melden.
[2] Zie Jaarverslag 2020, p.16-17. In vervolg op deze brief zijn geen aanvullende zaken te melden.
[3] Zie Jaarverslag 2020, p.16

en op welke termijn het college hier (verder) opvolging aan zal geven. Navraag bij de griffie (maart 2022) wijst uit dat het college hieraan nog geen vervolg heeft gegeven.

Vermeldenswaard is ook dat momenteel in Utrecht de positie van commissieleden en fractiemedewerkers niet verschilt voor wat betreft toegang tot geheime stukken, terwijl dat wettelijk wel zo zou moeten zijn. Dit onderscheid is vanuit de rekenkamer onder de aandacht van de griffie gebracht. In het in behandeling zijnde wetsvoorstel *Bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur* wordt ruimte gecreëerd om de kring van 'gegadigden' die toegang mogen hebben tot geheime stukken te vergroten. Na inwerkingtreding van deze wet kunnen hier lokaal nadere afspraken over gemaakt worden en kan verankerd worden dat ook fractiemedewerkers die geen commissielid zijn gerechtigd zijn tot de inzage in geheime stukken. Het Presidium van de gemeenteraad heeft 6 september 2021 besloten om, in afwachting van nieuwe regels over fractiemedewerkers en geheimhouding, de huidige werkwijze te behouden en geen onderscheid te maken tussen fractiemedewerkers en commissieleden en hiermee bewust af te wijken van de juridische kaders hieromtrent.

1.4.2 BASISEDUCATIE

Op 15 oktober 2020 publiceerde de rekenkamer het rapport *Leren om mee te kunnen doen* over het onderzoek naar basiseducatie voor volwassenen (taal, rekenen en digitale vaardigheden).
In dit rapport constateren we dat de gemeente Utrecht veel doet aan basiseducatie voor volwassenen en er substantieel eigen middelen aan besteedt. De gemeente behaalt een aantal van haar ambities, maar bereikt nog niet de hele doelgroep en heeft beperkt inzicht in de effecten van haar beleid. Daarom doen wij een aantal aanbevelingen, waaronder:

- Werk toe naar een intensievere en minder vrijblijvende aanpak;
- Verbreed het aanbod van taal voor Nederlandstaligen en rekenen;
- Ontwikkel een meer integrale aanpak;
- Benut de kansen die de werkvloer biedt bij het vergroten van basisvaardigheden.

Op 20 januari 2021 heeft het college de raadsbrief *Plan van aanpak rekenkameronderzoek 'Leren om mee te kunnen doen - beleidsveld basiseducatie volwassenen'* aan de raad gezonden. In reactie hierop heeft de rekenkamer op 4 maart 2021 een brief aan de raad gestuurd, waarin naast waardering voor dit plan, op onderdelen ook kanttekeningen zijn geplaatst. Deze kanttekeningen raken onder meer aan de aanbevelingen die hierboven zijn genoemd.

Eind september 2021 heeft het college de raadsbrief *Voortgang Plan van Aanpak Rekenkamerrapport 'Leren om mee te kunnen doen'* naar de raad gestuurd. In deze raadsbrief informeert het college de raad over de voortgang van de uitvoering van het plan van aanpak. In reactie hierop heeft de rekenkamer een brief opgesteld. Wij constateren dat nuttige stappen (zoals voor de Ervaringwijzer, de ontwikkeling van een stedelijke monitor en de aansluiting bij het Taalakkoord) zijn gezet, maar dat resultaten nog niet zichtbaar zijn. Daarnaast hebben wij in deze brief de voortgang van de beslispunten van het raadsbesluit beoordeeld. Uit deze beoordeling blijkt dat op verschillende onderdelen voortgang is geboekt, maar ook dat bij de voortgang van verschillende beslispunten kanttekeningen kunnen worden geplaatst.

1.4.3. REGELING RISICOVOLLE PROJECTEN

Het rapport *Samen sturen* (4 december 2018) over het onderzoek naar de bestuurlijke en ambtelijke aansturing van de realisatie van de Uithoflijn was de aanleiding voor de raad om in een motie het college op te roepen een regeling voor grote en risicovolle projecten op te stellen. Net als voorgaande jaren (zie de jaarverslagen van 2019 en 2020) heeft de rekenkamer ook in 2021 de ontwikkeling van de Regeling risicovolle projecten (RRP) met veel belangstelling gevolgd. Met enkele rekenkamerbrieven hebben we onze zienswijze aan de raad gegeven. Meestal ging hieraan een bijdrage aan de bespreking van dit onderwerp in een vergadering van de Adviescommissie Controle en Financiën vooraf. Vervolgens is in de raadscommissie en de raad over de RRP gesproken. En heeft de raad op verschillende momenten in 2021 over de RRP besloten.

In onze brief in reactie op het raadsvoorstel (april 2021) zijn wij positief over de inzet waarmee het college de projectbeheersing en informatievoorziening over risicovolle projecten wil verbeteren. Daarnaast vragen wij aandacht voor onder meer enkele onderwerpen die in de RRP ontbreken: risicomanagement, de gehanteerde criteria voor de selectie van projecten (afwegingskader) en het overzicht van getoetste projecten.

In september 2021 zijn als gevolg van de RRP de eerste startdocumenten en voortgangsrapportages aan de raad toegestuurd. In onze brief (november 2021) in reactie hierop constateren wij dat enkele eerder al genoemde onderwerpen in de RRP onderbelicht zijn gebleven, waaronder de mogelijke onevenwichtigheid van het afwegingskader voor de selectie van projecten. Daarnaast benadrukken wij het belang van toetsing door concerncontrol van de werking van de RRP in relatie tot de startdocumenten en voortgangsrapportages. Ook vragen wij aandacht voor een meer systematische rapportage over de risico’s, een meer uniforme opbouw van de rapportages om daarmee de vergelijkbaarheid te vergroten en de wenselijkheid van een actueel overzicht van getoetste projecten.

2 VERKENNINGEN EN LOPEND ONDERZOEK

In deze paragraaf wordt het lopend onderzoek kort behandeld. Het betreft onderzoek dat recent is gestart. In het najaar van 2021 zijn verkenningen uitgevoerd ter voorbereiding op de onderzoeken. De onderzoeksplannen van lopend onderzoek staan op onze website.

2.1 WONEN

Nederland bevindt zich in een wooncrisis; een (betaalbare) woning vinden is sinds het midden van de vorige eeuw niet zo moeilijk geweest als nu. Ook (of juist) in Utrecht is sprake van een wooncrisis. De huizenprijzen in Utrecht stijgen explosief, het totaal aantal koopwoningen in Utrecht is twee jaar op rij gedaald en het aantal sociale huurwoningen neemt niet toe. De gemeente neemt maatregelen om de wooncrisis tegen te gaan. Bijvoorbeeld door het bijbouwen van ongeveer 60.000 woningen in de periode tot 2040 en het instellen van een opkoopbescherming.

De verkenning voor dit brede onderwerp heeft geleid tot een focus in ons onderzoek op beleid gericht op het vergroten van de beschikbaarheid van woningen in het zogenoemde middensegment. De centrale vraag van het onderzoek luidt: *In hoeverre slaagt de gemeente Utrecht erin de beschikbaarheid van huurwoningen in het middensegment te vergroten en wat is de betekenis en het effect van het meervoudig sturen daarbij?*

Met dit onderzoek wil de rekenkamer zicht krijgen op de beschikbaarheid van huurwoningen in het middensegment en de mate waarin de gemeente met de instrumenten die haar ter beschikking staan erin slaagt om de doelen voor de beschikbaarheid van woningen te realiseren. In het onderzoek zal ook de door de gemeente gehanteerde benadering van meervoudig sturen worden betrokken om na te gaan hoe deze benadering in de praktijk wordt toegepast en tot welke effecten dit leidt.

	Publicatie onderzoeksplan	25 januari 2022
	Looptijd van het onderzoek	1e kwartaal – 3e kwartaal 2022
	Het onderzoek is aangekondigd en gestart. Na voorbereiding in najaar 2021 is begin 2022 gestart met het onderzoek.	
	Publicatie onderzoek	4e kwartaal 2022

2.2 INWONERPARTICIPATIE

Het betrekken van de inwoner bij ontwikkelingen in de stad is tegenwoordig bijna een vanzelfsprekendheid. Hoewel gemeenten voor de meeste taken niet wettelijk verplicht zijn om participatie te organiseren, zal daar met de (nogmaals vertraagde) komst van de Omgevingswet verandering in komen. Dan worden gemeenten verplicht inwoners te betrekken bij de vormgeving van de publieke ruimte, maar is niet vastgelegd op welke wijze zij daar invulling aan moeten geven. Aan de hand van het participatieactieprogramma *Samen stad maken* (2019) biedt ook de gemeente Utrecht haar inwoners de mogelijkheid een bijdrage te leveren aan het lokaal bestuur en sorteert zij (deels) voor op de wettelijke plicht die voortvloeit uit de Omgevingswet.

Dit onderwerp leeft in de gemeenteraad en de stad. Daarom heeft de rekenkamer besloten het inwonerparticipatiebeleid van de gemeente Utrecht in 2022 te onderzoeken. Het doel van dit onderzoek is om de gemeenteraad inzicht te geven in het doelbereik van inwonerparticipatiebeleid van de gemeente Utrecht. De perspectieven van de inwoners en de raadsleden staan hierbij centraal. De centrale vraag van het onderzoek luidt: *In hoeverre slaagt de gemeente Utrecht er met inwonerparticipatie in om de doelen van het programma Samen stad maken te realiseren?*

	Publicatie onderzoeksplan	1 februari 2022
	Looptijd van het onderzoek	1e kwartaal – 3e kwartaal 2022
	Het onderzoek is aangekondigd en gestart. Na voorbereiding in najaar 2021 is begin 2022 gestart met het onderzoek.	
	Publicatie onderzoek	4e kwartaal 2022

2.3 NVRR DOE-MEE-ONDERZOEK WET OPENBAARHEID BESTUUR (WOB)

Het Doe-Mee-onderzoek 2021 van de NVRR heeft als onderwerp de praktijk van de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob). De NVRR licht het onderwerp als volgt toe: Openbaarheid is geen gunst die een overheid verleent, maar een recht van een burger. Het stelt hem of haar onder meer in staat de overheid te controleren. Dat is geregeld in de Wet openbaarheid bestuur (Wob). Wie iets wil weten over bijvoorbeeld een bepaald besluit van de overheid kan hiervoor een Wob-verzoek indienen bij de betreffende overheid. Overheden moeten hier in principe gehoor aan geven, al kan besloten worden bepaalde informatie niet openbaar te maken. Bijvoorbeeld in geval van privacy- of bedrijfsgevoelige informatie. In de Wob is ook geregeld dat overheden binnen een bepaalde termijn op een Wob-verzoek moeten reageren.

De hoofdvraag van het onderzoek is: *Hoe geven de deelnemende decentrale overheden vorm aan de afhandeling van Wob-verzoeken, in hoeverre gebeurt dit rechtmatig, hoe wordt hierover verantwoording afgelegd aan volksvertegenwoordiging en samenleving, hoe is actieve openbaarmaking geregeld en hoe verhoudt zich dat tot de eisen die de Wet open overheid (Woo) straks gaat stellen?*

In totaal nemen er 93 gemeentelijke rekenkamers deel aan dit onderzoek, en ook Rekenkamer Utrecht doet mee. De NVRR is opdrachtgever voor dit onderzoek, het onderzoek is in 2021 uitgevoerd door onderzoeksbureau Pro Facto.

In de uitvoering en oplevering is vertraging opgetreden. Eind februari 2022 heeft Pro Facto de uitkomsten opgeleverd aan de deelnemende rekenkamers. Naar verwachting zal de NVRR in het tweede kwartaal 2022 een algemeen rapport openbaar maken. Het is aan de deelnemende rekenkamers om daarnaast op basis van gegevens per gemeente (in de vorm van factsheets) een eigen rapportage op te stellen. Wij beraden ons nog op de vorm en inhoud van deze eigen rapportage.

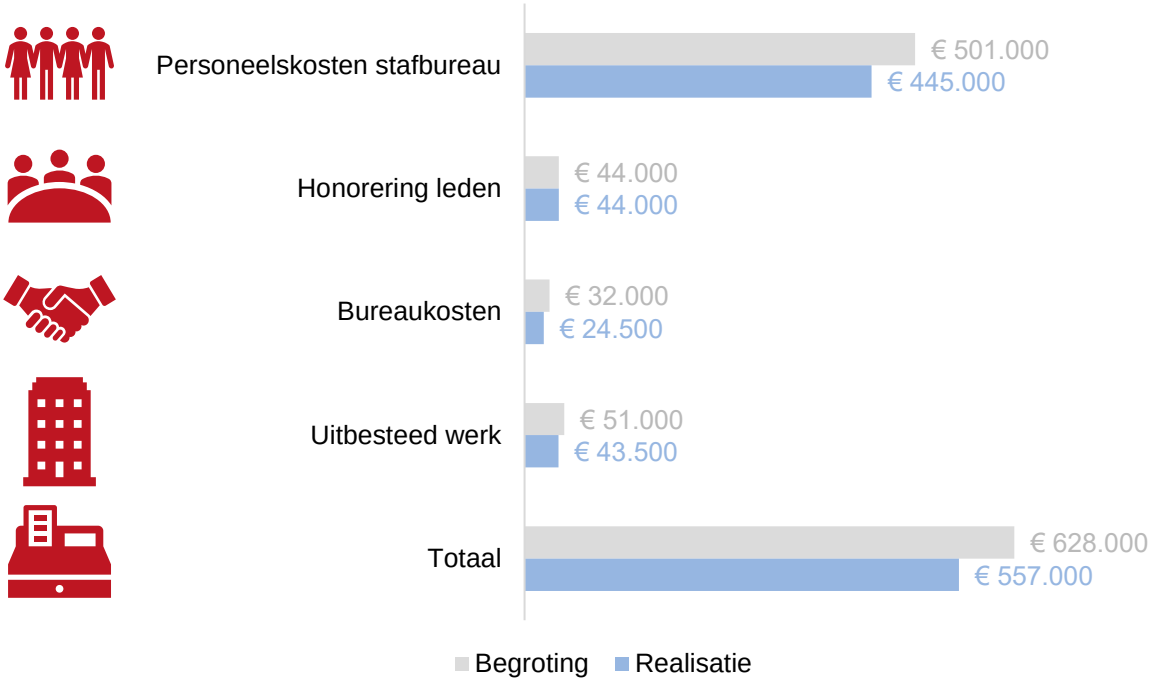
3 FINANCIËN, CAPACITEIT EN ORGANISATIE

In dit hoofdstuk besteden we aandacht aan verschillende onderwerpen die de rekenkamer als organisatie betreffen.

3.1 BEGROTING EN REALISATIE

In figuur 3 worden de begroting en realisatie over 2021 gepresenteerd (afgerond).

Figuur 3 Financieel overzicht 2021

De realisatie over 2021 laat een onderschrijding van € 66.000 zien ten opzichte van de totale begroting van € 628.000. De belangrijkste oorzaak is een aanzienlijk voordeel op het personeels-budget (€ 56.000), dat is toe te schrijven aan financiële ruimte in de personeelsformatie vanwege de inschaling van medewerkers, aan vrijval in het budget als gevolg van vertrek en komst van medewerkers bij de staf van de rekenkamer en aan een vergoeding voor zwangerschaps- en bevallingsverlof. Daarnaast is sprake van enige onderbesteding op het budget uitbesteed werk (€ 2.500) en op het budget bureaukosten (€ 7.500). Het budget voor uitbesteed werk is ingezet voor onderdelen van de onderzoeken informatieveiligheid, economisch beleid en energietransitie (deel 3 van dat onderzoek). Het is onze bedoeling om de beschikbare financiële ruimte zo goed mogelijk te benutten, onder meer door de inzet van externe inhuur en het werven van medewerkers met een tijdelijk dienstverband.

De begroting 2022 heeft een budget van € 647.000, waarin de actuele indexcijfers zijn verwerkt. De index op de lonen is 3,75% en de index op het budget materiële kosten 2,15%. Het personele budget bedraagt € 516.000 en de vergoeding voor de leden van de rekenkamer € 46.000. Daarnaast zijn bedragen geraamd voor bureaukosten (€ 33.000) en uitbesteed werk (€ 52.000).

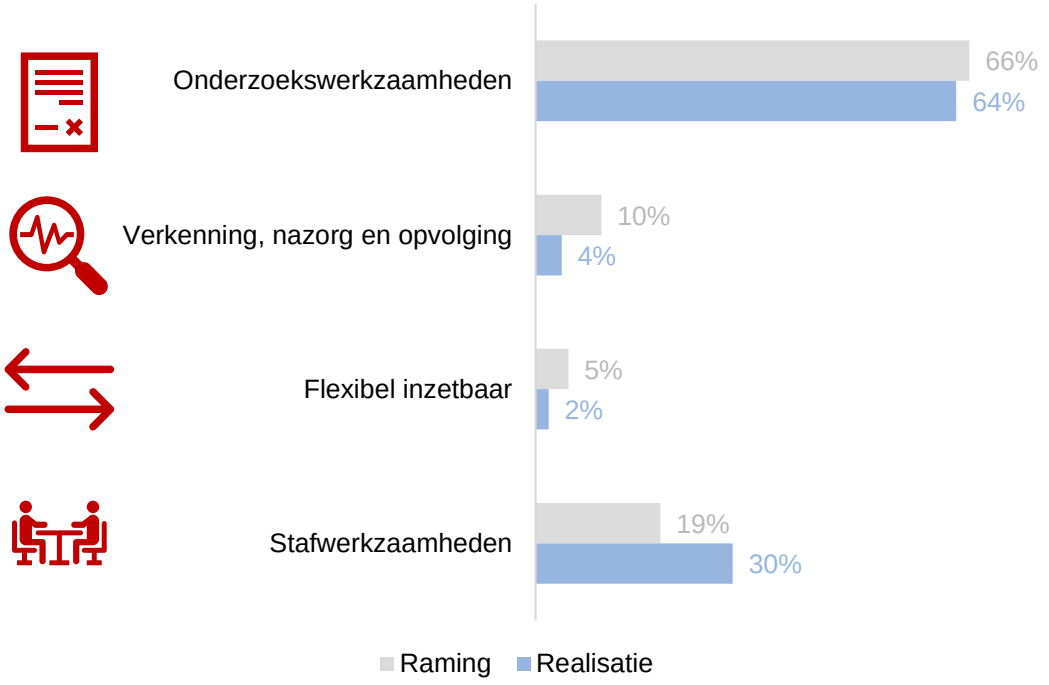
3.2 CAPACITEIT EN TIJDBESTEDING

In het jaarplan 2021-2022 (p.15-16) is aangegeven hoe de beschikbare capaciteit van de rekenkamer is toebedeeld aan de volgende onderscheiden categorieën:

- Onderzoek: alle relevante activiteiten van voorbereiding, uitvoering tot en met rapportage, publicatie, behandeling en evaluatie;
- Verkenning, nazorg en opvolging: dit betreft de volgonderwerpen, maar ook activiteiten die verband houden met de doorwerking van afgerond onderzoek en kunnen leiden tot rekenkamerbrieven;
- Flexibel inzetbaar: vrije ruimte, in te zetten op basis van actualiteit;
- Stafwerkzaamheden: activiteiten ten behoeve van het functioneren van de rekenkamer in het algemeen, waaronder voor het bestuur en voor de bureau-aangelegenheden (piofah).

In figuur 4 is aan deze raming de realisatie voor 2021 op basis van tijdschrijven toegevoegd. Hierbij past de kanttekening dat het jaarplan betrekking heeft op een periode van 1,5 jaar van juli 2021-december 2022 en niet op heel 2021. De vergelijking tussen raming en realisatie is daarom indicatief.

Figuur 4. Toedeling inzet beschikbare capaciteit

De beschikbare capaciteit is vooral besteed aan de uitvoering van een aantal grote onderzoeken, enkele kleinere onderzoeken en diverse activiteiten in de sfeer van navolging, leidend tot rekenkamerbrieven. Uit deze cijfers blijkt ook dat in 2021 meer dan normaal tijd is besteed aan de categorie stafwerkzaamheden. We hebben in 2021 een aantal extra activiteiten uitgevoerd, vooral de implementatie van diverse adviezen uit het visitatierapport (zie paragraaf 3.3). Bovendien is meer tijd besteed aan opleidingen en aan werving en selectie van nieuwe medewerkers. Daardoor is vooral minder tijd dan beoogd besteed aan verkenningen.

3.3 OVERIGE ACTIVITEITEN IN 2021

Visitatie en implementatie van adviezen

In 2020 heeft een interne visitatie plaatsgevonden in de vorm van intercollegiale toetsing door collega-rekenkamers van de G-4 gemeenten. De toetsing vond plaats aan de hand van het Kwaliteitshandvest en heeft geresulteerd in het rapport ‘Uit de lengte of uit de breedte’ (augustus 2020). Voor de implementatie van de adviezen is een plan opgesteld. Een aantal adviezen kon direct in praktijk worden gebracht, voor andere adviezen was meer voorbereiding en uitwerking nodig. Gedurende 2021 is met twee stoplichtenrapportages de voortgang en uitvoering van de adviezen gemonitord en beoordeeld. Begin 2022 is besloten de implementatie als zodanig af te ronden. De resterende punten zullen onze aandacht blijven houden. Deze liggen op het vlak van het doorontwikkelen en vastleggen van werkprocessen (inbegrepen rollen en taken) en procedures (gericht op meer standaardisatie). De kwaliteit van het proces en het resultaat daarvan in termen van publicaties, alsmede de doelmatigheid daarvan, kunnen daardoor verder worden versterkt.

Bureau- en stafaangelegenheden

Naast de uitvoering van de onderzoeken en de werkzaamheden voor het bestuur van de rekenkamer voert de staf nog andere werkzaamheden uit. Deze betreffen de (digitale) archivering, de verdere ontwikkeling van de website, het verkennen van andere vormen van publicatie, en (bij)scholing gericht op innovatieve methoden en werkwijzen in ons werkveld. Vanwege de coronacrisis zijn eerder op het vlak van opleiding en (bij)scholing geplande onderdelen noodgedwongen uitgesteld. In 2021 hebben we op dit vlak meer kunnen doen. De hele staf heeft in oktober een training ‘piramidaal rapporteren’ (schrijfvaardigheid) gevolgd. Vanuit de staf zijn verder trainingen gevolgd op het terrein van visualisering, leidinggeven aan teams, data-analyse en digitale toegankelijkheid.

In 2021 hebben zich verschillende personele wisselingen bij de staf voorgedaan. Bij de staf is het vertrek van Mario van den Berg (april) na ruim elf jaar bij de rekenkamer naar het organisatieonderdeel Stadsbedrijven van de gemeente Utrecht vermeldenswaard. Halverwege het jaar is Gert Jan de Vries als senior onderzoeker aangetreden, in november gevolgd door Vince van Houten (onderzoeker). Na een kleine twee jaar heeft Marissa Bultman eind januari 2022 de rekenkamer verlaten om bij de Algemene Rekenkamer te gaan werken.

Bij de rekenkamer is in 2021 geen sprake geweest van noemenswaardig ziekteverzuim.

Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies

De Rekenkamer Utrecht is lid van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR) en participeert periodiek in werkgroepen en bijeenkomsten. Vanwege de coronapandemie heeft de NVRR webinars voor lokale rekenkamers georganiseerd. Stafleden van de rekenkamer hebben aan enkele van deze webinars deelgenomen.
In 2021 heeft de NVRR een Doe-Mee-onderzoek gedaan naar de Wet openbaarheid bestuur (zie paragraaf 2.3). Daarnaast hebben we voor het meedingen naar de Goudvink 2021 het rapport *Zo sterk als de zwakste schakel* over het onderzoek informatieveiligheid ingediend. Dit rapport is door de jury genomineerd. De Goudvink 2021 werd toegekend aan de Randstedelijke Rekenkamer.

Lokale rekenkamers

Rekenkamer Utrecht werkt regelmatig samen met andere rekenkamers, in het bijzonder in G4-verband met de rekenkamers van Amsterdam, Den Haag en Rotterdam. Naast bestuurlijk overleg vindt samenwerking ook plaats in het kader van gemeenschappelijk onderzoek en door onderling kennis en ervaringen uit te wisselen. Zo nemen enkele van onze medewerkers deel aan gezamenlijke intervisie voor projectleiders en onderzoekers van de G4-rekenkamers, de Randstedelijke Rekenkamer en de Rekenkamer Oost-Nederland. Onderzoekers van de G4-rekenkamers komen daarnaast periodiek samen om de toepassing van innovatieve werkwijzen, methoden en technieken te bespreken.

4 VERWACHTINGEN VOOR 2022

Na de verkiezingen in maart 2022 is een nieuwe raad aangetreden. De rekenkamer maakt deel uit van het introductieprogramma voor de raadsleden. Op 24 maart hebben we de rekenkamer gepresenteerd en onze taak en positie toegelicht. Kort gezegd wil de rekenkamer bijdragen aan het verbeteren van het gemeentelijke bestuur en het versterken van de controlerende en kader stellende rol van de gemeenteraad. Dat doet de rekenkamer door onafhankelijk onderzoek te doen naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde beleid en bestuur. Het onderzoeksprogramma is opgenomen in het jaarplan 2021-2022. Een deel hiervan is inmiddels afgerond dan wel in uitvoering.

Een belangrijk proces is het opstellen van het onderzoeksprogramma, dat deel uitmaakt van het jaarplan dat de rekenkamer vaststelt. Voor het bepalen van de onderwerpen worden ook de raadsfracties geconsulteerd (mogelijk in combinatie met een nadere kennismaking met de fracties) en vindt een terugkoppeling plaats. Voor het jaarplan 2023 zal de consultatie rond de zomer, en de terugkoppeling in het najaar van 2022 plaatsvinden.

BIJLAGE 1 PUBLICATIES 2019-2021/22

Zie voor meer informatie, waaronder alle publicaties, onze website www.utrecht.nl/rekenkamer.

Publicaties 2022

- Rapport *Onbegonnen werk* (21 februari 2022)
- Rapport *De balans opmaken* (2 februari 2022)

Publicaties 2021

- Rapport *Grip op energietransitie* (2 december 2021)
- Brief Voortgang Plan van aanpak Leren om mee te kunnen doen (16 november 2021)
- Brief Vervolg Regeling risicovolle projecten (8 november 2021)
- Brief Plan van aanpak informatieveiligheid (2 september 2021)
- Brief Regeling risicovolle projecten (11 mei 2021)
- Rapport Zo sterk als de zwakste schakel (4 april 2021)
- Brief Meldingen openbare ruimte (4 maart 2021)
- Brief Plan van aanpak rapport Leren om mee te kunnen doen (4 maart 2021)
- Brief *Energietransitie* (1 februari 2021)
- G4 Rekenkamerbrieven *Geheimhouding* (25 januari 2021)
- Brief Vervolg rapport Regie op veiligheid en handhaving (19 januari 2021)

Publicaties 2020

- Brief Uitvoeren aanbevelingen Werken aan perspectief (18 december 2020)
- Brief *Stationsgebied* (24 november 2020)
- Rapport Leren om mee te kunnen doen (15 oktober 2020)
- Rapport Opvolgingsonderzoek rekenkamerrapporten 2014-2018 (23 juni 2020)
- Brief *Weten wat werkt* (19 juni 2020)
- Brief Opvolging Maatschappelijke Opvang (3 juni 2020)
- Rapport Regie op veiligheid en handhaving (17 maart 2020)
- Brief Consultatie Regeling risicovolle projecten (17 februari 2020)

Publicaties 2019

- Brief Beleidsscan VN-verdrag Handicap (4 november 2019)
- Brief Plan van aanpak rekenkamerrapport Werken aan perspectief en Actieagenda Werkbeweging (23 september 2019)
- Brief Informatie Vastgoed 2019 (19 juni 2019)
- Brief Toegankelijkheid stemlokalen (20 mei 2019)
- Bart Huisman, Sjoerd Keulen & Gerth Molenaar, *Leren van de Uithoflijn*. In: TPC, jaargang 17, nr.3, p. 22-27, mei 2019.
- Rapport Werken aan perspectief. Een onderzoek naar de dienstverlening aan uitkeringsgerechtigden met een afstand tot de arbeidsmarkt (26 maart 2019)
- Brief Raadsbesluit Beperkt in beeld (26 maart 2019)

BIJLAGE 2 PERSONELE BEZETTING

Overzicht personele bezetting en mutaties in 2021

Leden Rekenkamer Utrecht:

- Paul Venhoeven (voorzitter, per 1 januari 2021)
- Carolien de Boer (lid)
- Sjoerd Keulen (lid / vice-voorzitter)

Staf Rekenkamer Utrecht (4,8 fte):

- Mario van den Berg (senior onderzoeker, tot 14 april 2021)
- Marissa Bultman (onderzoeker, tot 1 februari 2022)
- Vince van Houten (onderzoeker, vanaf 1 november 2021)
- Pauline de Jong (onderzoeker, tot 1 april 2021)
- Naomi Meys (onderzoeker / projectleider)
- Johan Snoei (senior onderzoeker)
- Gert Jan de Vries (senior onderzoeker, vanaf 1 juli 2021)
- Gerth Molenaar (secretaris / hoofd staf)

Stagiairs:
In 2021 heeft de rekenkamer geen stagiairs gehad.

COLOFON

Omslagfoto stadhuis: André Russcher
Foto Vismarkt: Rebecca Brockbernd
Foto Stadskantoor: intern (Beeldbank gemeente Utrecht)
Foto Maartensbrug: André Brockbernd
Foto sloopwerkzaamheden: intern (Beeldbank gemeente Utrecht)
Foto Openbare Bibliotheek Neude: Gerrit Serné

REKENKAMER UTRECHT

wil bijdragen aan het verbeteren van het gemeentelijke bestuur en het versterken van de kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad.
Dat doet de Rekenkamer via het doen van onafhankelijk onderzoek naar de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gevoerde beleid en bestuur.
Voor de inwoners van de gemeente Utrecht wil de Rekenkamer zichtbaar maken hoe publiek geld wordt besteed en wat er terecht komt van de voornemens van de gemeente.

Overdrachtsdocument adviescommissie Controle & Financiën

Naam Commissie: : Adviescommissie Controle & Financiën

Datum : 21 maart 2022

Commissiegriffier : Danielle Rijnders

E-mail : danielle.rijnders@utrecht.nl

Telefoonnummer : 06 - 39276711

Werkdagen : maandag (thuis), dinsdag (stadhuis), donderdag (stadhuis) en vrijdagochtend (thuis)

Wat is de adviescommissie Controle & Financiën

Voor de opzet van de adviescommissie wordt verwezen naar de wegwijzer in de Utrechtse gemeenteraad op Ibabs: Wegwijzer

De adviescommissie is een apolitieke commissie, ingesteld door de raad op grond van artikel 84 van de Gemeentewet, die de raad adviseert over een scala aan financiële onderwerpen. Denk hierbij aan bijvoorbeeld jaarstukken, voorjaarsnota, programmabegroting, financiële verordeningen en beleidsnota's, art. 213a-onderzoeken, alle overige onderwerpen waarvan de adviescommissie van oordeel is dat deze een (sterke) financiële component bevatten. De samenstelling, werkwijze etc. van de adviescommissie is door de raad verankerd in de Verordening op de adviescommissie controle en financiën.

Boodschap van de voorzitter aan de nieuwe commissie

De adviescommissie is een belangrijk instrument voor het versterken van de controlerende en kaderstellende rol van de raad. De impact van financiën op het gemeentelijk beleid kan niet vaak genoeg worden benadrukt. De gemeente Utrecht geeft jaarlijks bijna 1,4 miljard euro uit en daarmee komt ook de verantwoordelijkheid deze uitgaven te verantwoorden.

De afgelopen jaren is er veel energie gestoken in de verdere professionalisering van de adviescommissie. De commissie onderscheidt zich van andere raadscommissies aangezien deze apolitiek is. In de adviescommissie bespreken raadsleden, fractiemedewerkers, medewerkers van het Stadskantoor, maar ook de accountant en de Rekenkamer alle onderwerpen die raken aan financiën en control. De adviescommissie speelt een belangrijke rol om de wensen en inzichten van de raad te delen met de ambtelijke organisatie en de onderwerpen die zich minder lenen voor het politieke debat uitgebreider en inhoudelijk te bespreken.

Waarvoor kan je de commissiegriffier benaderen?

Ik, Danielle Rijnders, ben de commissiegriffier van deze adviescommissie. Ik werk op

maandag, dinsdag, donderdag en vrijdagochtend. Samen met de voorzitter stel ik de agenda voor de adviescommissie op en adviseer ik de adviescommissie op specifieke financiële onderwerpen. Hierbij overleg ik met de externe accountant en de commissiegriffier van Veiligheid, Bestuur en Financiën. Waar kan je mij voor benaderen? Voor vragen over de agenda van deze adviescommissie, planning, inhoudelijk meedenken bij een agendering of schriftelijke vragen, inzet van de juiste raadsinstrumenten op het juiste moment, meedenken over moties en amendementen of het controleren daarvan op correcte formulering et cetera. Bij spoed, stuur me vooral een appje.

Kenmerken van de adviescommissie C&F

De adviescommissie vergadert op een vaste (donderdag)avond volgens het vastgestelde vergaderschema. Er wordt een jaarplanning (zie agenda van de adviescommissie C&F) opgesteld die elke vergadering wordt besproken. In de adviescommissie zijn naast raadsleden ook ambtenaren (concerncontroller, concernmanager FIJ, strategen en concernaudit), de (voorzitter en secretaris) rekenkamer en de accountant aanwezig. De jaarplannen en verslagen van de rekenkamer en concernaudit worden ook in de adviescommissie besproken.

De adviescommissie formuleert adviezen richting de raadscommissie Veiligheid, Bestuur en Financiën en deze worden veelal overgenomen door de commissie VBF. Tevens worden de notulen (na vaststelling door de adviescie) ter kennisname toegevoegd aan de agenda van de commissie VBF.

Inhoudelijke thema's die veel zijn teruggekomen in de afgelopen jaren:

- Budgetrecht van de raad: in hoeverre kan de raad haar budgetrecht goed uitoefenen?
- Leesbaarheid van de begroting/jaarstukken: kunnen we ervoor zorgen dat de dikke Planning & Control documenten toegankelijker en begrijpelijker zijn voor raadsleden?
- Begrijpelijkheid van de grondexploitaties in de P&C cyclus: omdat dit veel geld betreft is het belangrijk dat raadsleden inzicht hebben hoe de grondexploitaties zijn opgenomen in de P&C documenten;
- Onderbestedingen in de jaarstukken versus de begroting: hoe komt het dat de jaarrekening niet overeenkomt met de begroting?
- Fraude --> jaarlijks aandachtpunt bij het jaarlijkse plan van aanpak van de accountant. Belangrijk dat raadsleden bewust zijn van dit thema.

NB: deze thema's worden hieronder nader toegelicht.

Belangrijkste resultaten adviescie 2018-2022

1. Nieuwe verordening adviescommissie C&F (2019), waarbij de naam van de subcommissie is aangepast naar adviescommissie. Belangrijkste wijziging is dat alle fracties met een vertegenwoordiger welkom zijn bij de adviescommissie, waardoor bijna alle fracties nu deelnemen aan de adviescie. Eerder was het aantal leden gemaximeerd tot 7. De leden

worden door de raad benoemd maar indien nodig kan een lid zich laten vervangen door een ander raadslid of fractiemedewerker van dezelfde fractie.

2. Afzonderlijke behandeling commissie en de raad van de jaarstukken en VJN (vanaf 2019). Ter uitvoering van het verzoek van de raad (Motie verantwoordingsdag 2018/91) heeft het college de jaarstukken eerder, voorafgaand aan de toezending van de voorjaarsnota, aan de raad toegezonden. Hierdoor zijn in 2019 voor het eerst de jaarstukken en de voorjaarsnota ook separaat van elkaar behandeld. Door afzonderlijke behandeling is een knip tussen 'terugkijken en verantwoorden' en 'vooruitkijken en kaders stellen' aangebracht. Het doel hierbij was om de controlerende rol van de raad en de kwaliteit van het verantwoordingsdebat (nog) beter te faciliteren. De commissiebehandeling van de jaarstukken is hierdoor sterk verbeterd (o.a. over het accountantsverslag). De verantwoordingsdag zelf kende te weinig animo en is komen te vervallen.
3. Aanbesteding accountant (2019) en evaluatie accountant (2021): In maart 2019 heeft de raad ingestemd met het raadsvoorstel om de wettelijke accountantscontrole te laten uitvoeren door Deloitte. De adviescommissie is belast met de uitvoering van deze overeenkomst. De overeenkomst heeft betrekking op de boekjaren 2019, 2020 en 2021 en kan conform de verlengingsmogelijkheid in het contract worden verlengd voor het boekjaar 2022, 2023 en 2024. Eind 2021 is de evaluatie uitgevoerd i.v.m. verlening van het contract vanaf boekjaar 2022. Belangrijk onderdeel hierbij was de invoering van het twee-partner model (2019) door Deloitte. De raadsleden hebben nu een eigen adviseur op het financiële terrein. Dit werkt erg prettig en wordt als zeer waardevol ervaren. Het contract wordt verlengd voor het boekjaar 2022. Het organiseren van themasessies door Deloitte is nog een aandachtspunt. Het raadsvoorstel is op 3-2-2022 in de raad besproken.
4. De gemeente Utrecht heeft zich begin 2022 aangemeld voor een pilot van het Ministerie van Financiën naar de toekomst van de accountant (werking van een intermediair model in het kader van de onafhankelijkheid). Nadere informatie hierover volgt.
5. Introductie van de jaarlijkse hei/zomersessie van de adviescommissie waarbij de inhoudelijke verdieping met de leden van de adviescie centraal staat. In de ochtend is het stadskantoor aanwezig voor een bijdrage aan inhoudelijke onderwerpen. De accountant geeft in de middag een update over de financiële positie van Utrecht.
6. Heldere technische begrotingswijzingen (2020): 3 keer per jaar ontvangt de raad technische begrotingswijzigingen. Samen met de accountant en de commissiegriffier is door de ambtenaren gewerkt aan een betere leesbaarheid van de begrotingswijzigingen. Dit is gerealiseerd, met uitzondering van het direct verwerken van financiële mutaties bij een raadsvoorstel. Als het goed is, wordt dat in 2022 gerealiseerd. *NB: in het format voor raadsvoorstellen staat sinds begin 2020 een kopje Financiën waar het college wordt*

gevraagd om de financiële aspecten van elk raadsvoorstel te beschrijven en dat het streven is dat daarbij ook een duidelijke link wordt gelegd met de begroting.

7. Doorontwikkeling raadstoets (gehele raadsperiode): op diverse momenten is gewerkt aan de doorontwikkelingen van de raadstoets (voorheen raadsaudit gebaseerd op de methode Duisenberg). De raadstoets is een instrument waarbij jaarlijks twee programma's uit de jaarstukken worden bekeken door 3 raadsrapporteurs die worden ondersteund door een onderzoeker, raadsadviseur en de accountant. Belangrijke vraag hierbij is of de doelen uit de begroting zijn gerealiseerd. De uitkomsten worden meegenomen bij de behandeling van de jaarstukken. De wethouder heeft toegezegd om bij de jaarstukken (vanaf 2021) jaarlijks terug te komen op de eerdere aanbevelingen van de raadstoetsen. In de vergadering van 17 februari 2022 is de aanpak van de raadstoets voor de komende jaren vastgesteld. Voor het programma volksgezondheid starten we de raadstoets bij de PB 2023.
8. Technische briefings over de financiële strategie bij de VJN en PB (2020 en 2021) i.p.v. een vragenronde met ambtenaren en raadsleden. Dit draagt bij aan het overal financiële beeld dat relevant is voor de raadsleden.
9. Leesbaarheid van de begroting op korte termijn verbeterd: o.a. meer informatie in de begroting over de investeringen en per programma een doelenboom (2021).
10. Regeling risicovolle projecten (2021): de adviescommissie heeft op meerdere momenten geadviseerd op deze regeling waarvan de meeste adviezen zijn overgenomen. De eerste opzet van de startdocumenten en voortgangsrapportages is ook besproken in de adviescommissie (zie bijlage voor de startdocumenten). Document Utrecht - Raadsvoorstel RRP startdocumenten Restauratie Domtoren, Cultuurcluster Berlijnplein en Werven.docx - iBabs RIS (bestuurlijkeinformatie.nl)
11. Realisatie versus begroting (2021): Het resultaat bij de jaarrekening wijkt de afgelopen jaren fors af van de begroting. Op verzoek van de raad is door het college een raadsbrief opgesteld met de belangrijkste redenen die voor deze afwijking zorgen en het college heeft een verbeterplan opgesteld. De grondexploitaties ('grexen') maken hier een belangrijk onderdeel van uit naast het realiseren van ambities (onderbesteding). Dit onderwerp komt periodiek terug in de adviescommissie.
12. Nota WAAVA: De nota waarderen afschrijven, activeren van vaste activa is veelvuldig teruggekomen in de adviescie. In 2020 is de nota aangepast, maar raadsleden hadden nog wensen om de nota in de toekomst aan te passen (componentenbenadering, restwaarde en hoogte activeringsgrens). In 2021 is de adviescie over dit onderzoek geïnformeerd en begin 2022 heeft het college een nieuwe nota naar de raad gestuurd. Tijdens de commissievergadering op 24-2-2022 is de volgende toezegging genoteerd (Q4 2022): *De wethouder zegt toe een bijeenkomst met de adviescommissie controle en financiën te organiseren waarin de wensen van de raad t.a.v. de nota WAAVA besproken zal worden. De wethouder zal zelf bij deze bijeenkomst aanwezig zijn. In de commissie*

is afgesproken dat na deze bijeenkomst een raadsbrief volgt met wat het college meeneemt uit het gesprek. Deze raadsbrief zal worden besproken in de commissie die uiteindelijk kan leiden tot een raadsvoorstel dat in de raad wordt besproken.

Lopende dossiers

- Begroting van de toekomst: de begroting is momenteel veel te uitgebreid en geeft weinig informatie voor raadsleden. In het najaar 2021 heeft een 1e sessie tussen raadsleden en ambtenaren plaatsgevonden. In de adviescommissie van 20 januari 2022 is hierover nader gesproken, mede n.a.v. aangenomen motie bij de begroting 2022. De vraag hierbij is tevens hoe het opgavegericht werken/ Utrechts sturingsmodel tot uitdrukking komt in de nieuwe opzet. In het overdrachtsdocument van het stadskantoor wordt hier ook nader op ingegaan. Blijf ervoor zorgen dat de raad zijn kaderstellende en controlerende rol kan blijven uitvoeren.
- Raadsvoorstel verantwoordingsgrens rechtmatigheid (agendapunt 13). In de toekomst geeft het college naar aanleiding van een toekomstige wetswijziging voor de eerste maal in een rechtmatigheidsverantwoording aan in hoeverre de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties, rechtmatig tot stand zijn gekomen. De verantwoordingsgrens is in 2021 door de raad vastgesteld. Zodra de wetgeving door de kamer is aangenomen (verwachting Q1 2022) zal ook de controleverordening worden aangepast.
- Begrotingswijziging bij ieder raadsvoorstel (punt 5 hierboven)
- Realisatie versie begroting (punt 10 hierboven)
- De begroting wordt jaarlijks door de provincie getoetst en de gemeente valt onder repressief toezicht. In de brief bij de begroting 2022 wordt het volgende door de provincie meegegeven: *Wij willen ook stilstaan bij het financiële toekomstperspectief voor gemeenten. De aanhoudende onzekerheid over de te verwachten rijksgelden maakt het uitvoeren van uw taken geen gemakkelijke opgave. Wij realiseren ons dat ten zeerste en blijven hier bij het Rijk aandacht voor vragen. Ook voor de komende jaren zijn gemeenten genoodzaakt moeilijke keuzes te maken. Wanneer u behoefte heeft om de financiële positie van uw gemeente met ons te bespreken, gaan wij hier graag met u het gesprek over aan. Neem zo nodig tijdig contact met ons op. Vanuit onze toezichthoudende rol volgen wij de financiële positie van onze gemeenten en informeren wij u over bijzondere ontwikkelingen rondom de gemeentefinanciën. In maart vinden in alle Utrechtse gemeenten gemeenteraadsverkiezingen plaats. De financiële situatie van de gemeente krijgt ongetwijfeld een belangrijke plaats op de agenda van de nieuwe gemeenteraden en colleges van burgemeester en wethouders. De kaderstellende en controlerende taak van de raad zal meer dan ooit de aandacht vragen. Wij vragen u dan ook te bevorderen dat deze brief met onze aandachts- en verbeterpunten onder de aandacht van de nieuwe raden (en colleges) wordt gebracht. Zij kunnen hiermee dan rekening houden bij het opstellen van de begroting 2023.*

Hoe verder?

1. Op 7 april 2022 in de avond wordt een financiële sessie georganiseerd als onderdeel van het introductieprogramma: *Inkijk in de gemeentefinanciën en je rol als raadslid daarbij*. De accountant zal deze avond ook aanwezig zijn om te vertellen over de financiële positie van de gemeente. De ambtenaren geven een uitleg over de P&C cyclus. Daarnaast geven we tips hoe je de jaarrekening kan lezen en vertellen we over de raadstoets.
2. Op 21 april worden de jaarstukken 2021 aan de raad aangeboden en is 's avonds de eerste adviescommissie in de nieuwe samenstelling. Lees de infographic goed door en woon de technische briefing bij.
3. Op 12 mei wordt de VJN aan de raad aangeboden door het college. Lees de infographic goed door en woon de technische briefing bij.

Welke informatie is handig om op voorhand te lezen of te doen?

- Presentatie over de grexen --> deze kan ik toesturen. Idee om deze nogmaals te laten terugkomen tijdens de zomersessie of op een ander moment.
- Presentatie door Financiën over de P&C cyclus --> kan ik regelen voor jullie, maar zal ook terugkomen in sessie van 7 april.

Bijlage 1: Overdrachtsdocument subcommissie 2014-2018 (ter info)

Tijdens de subcommissie Controle & Financiën van 2 oktober jl. is besloten om een zelfevaluatie uit te voeren nu het einde van de raadsperiode in zicht komt. Op maandag 22 januari jl. heeft de subcommissie in een groepsgesprek een zelfevaluatie uitgevoerd. Het voorliggende document geeft de adviezen weer die uit de zelfevaluatie naar voren zijn gekomen. Het document zal worden voorgelegd aan de nieuwe subcommissie en worden betrokken bij het opstellen van het inwerkprogramma.

Belangrijkste punten uit het overdrachtsdocument 2014-2018:

- Het beeld is dat de subcommissie gezag heeft in de raad. Het is de inschatting dat de raad het prettig vindt dat de subcommissie financieel technisch naar onderwerpen kijkt, ook omdat de financiële kennis niet groot is in de raad.
- Daarnaast is het fijn dat het werk rond de opdrachtverlening aan de accountant wordt opgepakt door de subcommissie.
- Het is bekend dat de subcommissie bij de begroting/vjn altijd een korte technische inleiding geeft op de stukken en deze wordt over het algemeen als overbodig gezien. De financiële woordvoerders hebben niet veel gemerkt van het werk van de subcommissie, maar dat is niet per definitie slecht. Voor het overgrote deel is er geen zicht op de werkzaamheden van de subcommissie, mogelijk is dat zeer nuttig en belangrijk. Het kan ook betekenen dat de subcommissie vooral haar werk goed doet.
- Over het algemeen wordt de discussie in de subcommissie ook al technisch ervaren, al sijpelt er soms wel politiek door. De leden van de adviescommissie houden zichzelf en elkaar scherp op het ontstaan van een politieke discussie.
- De ambtenaren verzoeken de subcommissie wel om zich meer uit te spreken. Soms worden er stukken in de subcommissie gebracht, maar waarbij het na de toelichting stil blijft. Het is dan voor ambtenaren lastig om in te schatten wat de subcommissie van het stuk vindt. Het is wel zo dat de subcommissie in principe een technische commissie is en het zal daarom geen politieke uitspraken doen.
- De ambtelijke organisatie is er ook voor de raadsleden en de subcommissie. Er is veel kennis over financiën bij de ambtelijke organisatie. Zij zijn ook bereidwillig om raadsleden op te leiden en te ondersteunen bij de financiële systematiek. Er mag meer verbinding komen tussen raad en ambtelijke organisatie. Misschien kan er voor de subcommissie een inwerkprogramma komen (eventueel met uitleg op het stadskantoor). Organiseer eventueel ook technische briefings over de financiële systematiek per portefeuille/programma.
- Eventueel zouden onderwerpen ook breder opgehaald kunnen worden bij de raad. Hier kan de griffie ook een rol spelen. Ga ook opzoek naar vernieuwende onderwerpen die spelen. Haal ook meer onderwerpen op bij andere gemeenten.

- De adviescommissie kan een meer kritische houding aannemen richting de ambtelijke organisatie en de accountant. Dit is wel lastig omdat een kritische beschouwing ook politiek kan worden. Met betrekking tot de accountant heeft de subcommissie vooral een opdrachtgevende rol. In de commissie Mens&Samenleving moet het politieke debat plaatsvinden over het accountantsverslag en de managementletter. Dit komt nog onvoldoende uit de verf. Het loskoppelen van de managementletter van de begrotingsbehandeling geeft meer ruimte om dit stuk te bespreken in de commissie Mens&Samenleving. Toch moet de kritische beschouwing verder gestimuleerd worden, met name in de commissie Mens&Samenleving.
- De subcommissie heeft een goede aanjaagfunctie vervuld rond het opzetten van de raadsaudits.
- Aangeven wordt dat de wethouder financiën niet aanwezig hoeft te zijn tijdens een vergadering van de subcommissie. Dit maakt de subcommissie mogelijk politiek en dat moet worden voorkomen. De wethouder vindt zelf ook dat hij geen rol heeft in de subcommissie en bij de financiële, technische voorbereiding van de behandeling van (P+C) stukken.
- Een vaste voorzitter voor de subcommissie is wenselijk. Dit is bij voorkeur wel een inhoudelijk zware voorzitter, iemand die de controlerende rol van de raad goed snapt.
- De subcommissie zou eventueel vaker in de raadsperiode aan de raad kunnen vragen of het de juiste dingen doet.

Deloitte.

Adviescommissie en accountant

Gemeente Utrecht

Ondersteuning raad door de accountant:

a. bij de vaste overlegmomenten (o.a. speerpunten raad)
b. jaarlijks presenteren analyse financiële positie
c. meedenken over:
    - financiële positie
    - raadsvoorstellen
    - (financiële) beleidsnota's
    - het goed inrichten van de informatievoorziening met betrekking tot thema's als duurzaamheid/energietransitie, sociaal domein, verbonden partijen
    - het meedenken over de kwaliteit van de begroting en jaarrekening
    - financiële paragraaf in raadsvoorstellen
    - risicobeheersing bij grote projecten
e. het beantwoorden van vragen van de raad inzake de financiën, bedrijfsvoering en risico's

Sturen en verantwoorden

April 2022
Katie Zwetsloot, Edwin Westphal en Ankie Reijnen

Gemeente Utrecht

Waarom?

- Op dit moment bestaat er gemeentebreed geen eenduidig totaalbeeld van inhoudelijke doelen waarop we sturen (strategische doelen GSLvl)
- Er bestaan meerdere sturingsmechanismen naast elkaar; heldere samenhang ontbreekt
  - Programmabegroting
  - Beleidskaders, visies, nota's (aard van de documenten onduidelijk, van ambitie tot uitvoeringsplan)
  - Opgavengericht werken

Dit belemmert de uitvoeringskracht

- Veel vrijheid in beleidsvorming: stapeling van ambities
- Hoge werkdruk, ambtelijk en bestuurlijk
- Gebrekkig inzicht in resultaten ten opzichte van doelen

Begrotingscyclus en beleidscyclus

	Begrotingscyclus (P&C)	Beleidscyclus
Sturen en verantwoorden van	Het geheel	Een opgave of beleidsveld
Afweging doel en middelen	Tussen opgaven	Binnen opgaven
Duur cyclus	Een jaar (twee momenten per jaar)	Meerdere jaren
Onderdelen	Programma's en paragrafen	Koersdocument, beleidsnota, uitvoeringsplan

Programmabegroting (1)

Moet sturen en verantwoording van het geheel mogelijk maken

- Heldere kaderstelling
  - Beperkt aantal programma's
  - Uniform opgezet
  - Concrete doelen per begrotingsjaar
  - Beknopte informatie (verdieping in beleidscyclus, linken)

- Uitvoeringslogica
  - Programma-indeling sluit aan op opgaven/ketens (governance); flexibiliteit daarbinnen
  - Utrechts sturingsmodel (wat gaan we daaraan doen *en hoe/met wie*): vier kwadranten in balans
  - Indicatoren concreet op resultaat en aansluitend op beleidsdoelen

Programmabegroting (2)

Uit te werken:

- Nieuwe programma-indeling (overdrachtsdossier), aansluitend op interne sturingsopgave
- Nieuwe opzet van de programma's (begroting van de toekomst), o.a. beknopter, visualisaties, top 5 strategische risico's
- Aansluiting tussen begroting en beleid
- Aansluiting op gemeentebrede monitoring

Beleidscyclus (1)

Sturing en verantwoording op opgave/thema/taak/gebied/project

- Heldere kaderstelling
  - Aard van het besluit helder: visie/ambitie of uitvoeringsgericht
  - Relatie tot het geheel: begrotingscyclus en evt. ander beleid
  - Wijze en frequentie verantwoording
  - Concrete doelen
  - Uitvoerbaarheid, w.o. dekking

- Uitvoeringslogica
  - Governance bestuurlijk en ambtelijk
  - Utrechts sturingsmodel: opgave centraal, uitwerking vier kwadranten in balans

Beleidscyclus (2)

Uit te werken:

- Kader voor nota’s (koersdocument, beleidsnota, uitvoeringsplan)
- Minimale vereisten per document
- Aansluiting op gemeentebrede monitoring
- Voorkomen stapeling van beleid (nieuw voor oud; waarborgen in controlmechanisme)

Uitwerking programmabegroting (1)

Uitgangspunten (pagina 144 OD)

- Gekoppeld aan de strategische lange termijn doelstellingen van onze stad en onze opgaven daarbinnen
- Van focus op geld naar focus op inhoud
- Beleidsmatige en bestuurlijke samenhang
- Meer flexibiliteit inbouwen om te schuiven tussen budgetten om **beleidsdoelstellingen** te halen
- Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV)
- Toegankelijke en leesbare begroting (motie 396)

→ Voorkeur voor invoeren bij begroting 2023

Gezond Stedelijk Leven voor Iedereen

Iedereen kan gezond en prettig wonen en werken in de groeiende stad.

De groei van de stad grijpen we aan om te zorgen voor een gezonde en prettige leefomgeving voor iedereen.

Utrecht wil een stad zijn waarin iedereen zich thuisvoelt, mee kan doen en zichzelf kan zijn.

We werken samen aan die gezonde en prettige stad: Utrecht is van ons allemaal.

Duurzame energie

In Utrecht stappen we over op duurzame energie. Zo dragen we bij aan een prettige en gezonde stad.

We willen slim energie besparen en meer duurzame energie opwekken.

Voor woningen (en gebouwen) komt er een duurzame warmtevoorziening, waardoor geen aardgas meer nodig is.

De overstap naar een duurzaam huis of bedrijf moet voor iedereen mogelijk zijn. De gemeente helpt je graag op weg.

Klik hier voor publieks-teksten en kernboodschap

Duurzame mobiliteit

In Utrecht geven we voorrang aan schone manieren van vervoer die weinig ruimte innemen: lopen, fietsen en openbaar vervoer.

Want de stad groeit met inwoners, werknemers en bezoekers maar de ruimte blijft hetzelfde.

Om de stad ook op langere termijn gezond, prettig en veilig te houden, maken we nu stevige keuzes.

Samen maken we het verschil. Ook jij kunt impact maken met jouw vervoerskeuze.

Klik hier voor publieks-teksten en kernboodschap

Veerkracht en gelijke kansen

Iedereen in Utrecht hoort erbij en kan meedoen.

We zetten ons in om bestaanszekerheid te bieden aan mensen die daarbij hulp nodig hebben, zoals inkomen, woning en werk.

We stimuleren ontmoetingen, contact met elkaar en onderlinge hulp en ondersteuning.

We willen dat iedereen kan meedoen en dat ook mensen in een kwetsbare situatie kansen krijgen zich te ontwikkelen.

Klik hier voor publieks-teksten en kernboodschap

Vergroenen en verdichten in balans

We willen dat iedereen in Utrecht, in een gezonde en prettige omgeving terechtkomt, als hij/zij de deur uitstapt.

Omdat we met steeds meer mensen samenwonen in de stad, kiezen we ervoor om gezond leven bovenaan te zetten. We bouwen duurzame woningen en investeren in een groene en fijne leefomgeving.

We kiezen voor groen, water en landschap als structurerende elementen en werken aan een klimaatbestendige stad.

Het verschil kunnen we alleen samen maken met inwoners en bedrijven.

Klik hier voor publieks-teksten en kernboodschap

Werk voor iedereen

Werk voor iedereen, nu en in de toekomst, door je een leven lang te ontwikkelen.

In de toekomst vragen werkgevers andere kennis en vaardigheden van hun medewerkers. Daar moeten we ons op voorbereiden. Want werk is belangrijk voor mensen.

Er zijn vier soorten werk die nu en in de toekomst veel banen bieden in Utrecht: ICT, gezondheidszorg, onderwijs en de bouw (vanwege de energietransitie). Daar gaat onze aandacht naar uit.

Gemeente, werkgevers en het onderwijs werken hierin samen.

Klik hier voor publieks-teksten en kernboodschap

Woningmarkt in balans

Utrecht: een stad waar iedereen moet kunnen wonen.

Dit is het moment om de groei van de stad te benutten om meer balans en kwaliteit te krijgen op de woningmarkt.

Daarvoor is een nauwe samenwerking nodig met alle partners op de woningmarkt.

Daarom bouwen we aan een gevarieerd woningaanbod met meer betaalbare woningen en doorgroeimogelijkheden in een gemengde wijk.

Klik hier voor publieks-teksten en kernboodschap

Zorg dichtbij en op maat

We bieden passende zorg en ondersteuning aan Utrechters die dat nodig hebben.

We sluiten aan bij wat iemand kan, wil en nodig heeft.

We organiseren de zorg en ondersteuning dichtbij bewoners en zo eenvoudig mogelijk.

We zetten in op een goede samenwerking tussen degene die zorg of ondersteuning nodig heeft, zijn omgeving en de (zorg) professionals.

Klik hier voor publieks-teksten en kernboodschap

Digitale stad

Digitale oplossingen dragen bij aan een gezonde en prettige stad.

We verbeteren de stad, ons werk en onze dienstverlening door digitale kansen te pakken.

Wij maken het mogelijk dat data beschikbaar komen om ons werk beter te doen en anderen uit te dagen om slimme oplossingen te bedenken.

Onze digitale omgeving is veilig, toegankelijk en transparant. Waarbij de bescherming van privacy voorop staat.

Klik hier voor publieks-teksten en kernboodschap

Samenwerking, in buurt, stad en regio

Samenwerking in buurt, stad en regio maakt de stad beter.

Om te werken aan een gezonde en prettige stad, moeten we samenwerken in de wijken, stad en regio.

Iedereen kan meedoen en een bijdrage leveren.

Door de inbreng van bewoners, organisaties en bedrijven goed te benutten, komen we tot betere resultaten.

Klik hier voor publieks-teksten en kernboodschap

Transparante, slagvaardige organisatie

Dat wat speelt in de stad, is leidend in onze manier van werken. Alleen zo kunnen we bijdragen aan een gezonde en prettige stad voor iedereen.

We werken intensief samen met partijen in de stad omdat we ervan overtuigd zijn dat we alleen samen met hen een gezonde en prettige stad voor iedereen kunnen maken.

Waar mogelijk benutten we (technologische) ontwikkelingen om in te spelen op maatschappelijke vraag-stukken die spelen in de stad.

We brengen systemen, en werkprocessen in lijn met wat we in de stad willen bereiken en investeren in nieuwe vaardigheden en competenties van medewerkers.

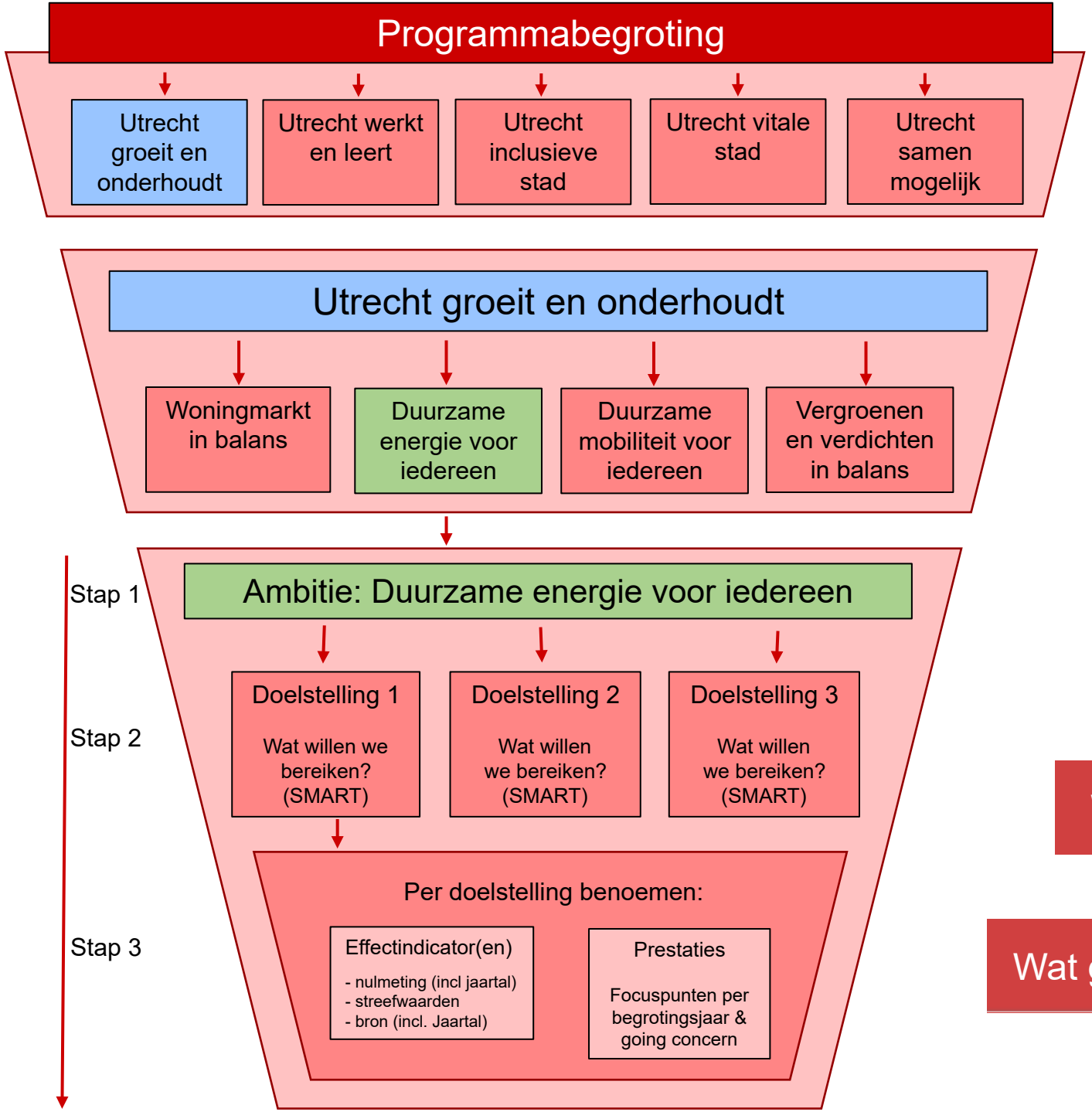
Klik hier voor publieks-teksten en kernboodschap

Gemeente Utrecht

Uitwerking programmabegroting (2)

Utrecht groeit en onderhoudt	Utrecht werkt en leert	Utrecht inclusieve stad	Utrecht vitale stad	Utrecht samen mogelijk
• Ruimtelijke ontwikkeling, wonen en erfgoed • Duurzaamheid • Bereikbaarheid • Openbare ruimte en groen • Utrechts vastgoed	• Economie & werkgelegenheid voor iedereen • Werk en inkomen • Onderwijs	• Ondersteuning op maat	• Volksgezondheid • Veiligheid • Cultuur • Samenleven en sport	• Bewoners en bestuur • Algemene middelen • Overhead • Vennootschaps-belasting
• Lasten: 373.891	• Lasten: 369.045	• Lasten: 290.133	• Lasten: 232.710	• Lasten: 240.001
• Woningbouw in balans • Duurzame energie voor iedereen • Duurzame mobiliteit voor iedereen • Vergroenen en verdichten in balans	• Digitale stad • Werk voor iedereen • Zorg dichtbij en op maat	• Zorg dichtbij en op maat	• Veerkrachtige samenleving • Veilige leefbare stad	• Betrouwbare overheid en goede uitvoering

Gemeente Utrecht

Ambitie

Wat willen we bereiken?

Wat gaan we daarvoor doen?

Gemeente Utrecht

Hoe nu samen verder?

Gemeente Utrecht

Jaarplan Adviescommissie Controle en Financiën 2022 (april 2022)

Datum en tijdstip 2022	Onderwerpen
Uitgangspunten	– *In beginsel 8 x 1,5-2 uur overleg, waar nodig in aanwezigheid van ambtelijke organisatie, rekenkamer en accountant.* – *De cursief gedrukte onderwerpen zijn aanvullende onderwerpen (naast de reguliere cyclus).* – *Onderwerpen voor de adviescommissie (kunnen) zijn: jaarstukken, voorjaarsnota, programmabegroting, financiële verordeningen en beleidsnota's, art. 213a-onderzoeken, alle overige onderwerpen waarvan de adviescommissie van oordeel is dat deze een (sterke) financiële component bevatten.* – *Het Jaarplan wordt elke vergadering indien nodig geactualiseerd.* – ***We vergaderen van 20.00-21.30/22.00.***
Overige onderwerpen (veeglijst en lopende toezeggingen)	– *Uitkomsten onderzoek cederen kasstromen erfpachtcontracten, adviescie 20-1-2020 (**voor VJN 2021**) --> uitgesteld**.* – *Budgetrecht van de raad (voorstel volgt, bijvoorbeeld MPR) --> vanuit zomersessie 2020 en advies bij de PB 2021 --> lopend* – *Financiële spelregels (27-10-2020)* – *Voortgang financiële paragraaf in RV (toezegging wethouder, tevens lopend bij RV begrotingswijzing)* – *Voortgang rechtmatigheidsverantwoording door college (reflectie bij de JS 2021) & aanpassen controleverordening (rechtmatigheid)* – *Decentrale sturing en opvolging IB --> Q1 2022 (toezegging bij VJN 2021)* – ~~*NB: raadstoets (niet in 2022)*~~
Do. 20 januari	**Vergadering adviescommissie (90 minuten)** – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) – Overdrachtsdocument – Update leesbaarheid/begroting van de toekomst – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (5 minuten)
Do. 17 februari .	**Vergadering adviescommissie (120 minuten)** – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) – WAAVA (tijd: 30 minuten) – 1e begrotingswijziging 2022 (tijd: 10 minuten) – Aanpak raadstoets na verkiezingen (tijd: 15 minuten) – Update status adviezen realisatie en begroting (eens per kwartaal tijd: 15 minuten) – Overdrachtsdocument afronden (tijd: 15 minuten) – Update leesbaarheid/begroting van de toekomst (tijd: 15 minuten) – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (5 minuten)
Do. 21 april	**Vergadering adviescommissie (90 minuten)** – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten)

Datum en tijdstip 2022	Onderwerpen
	– Jaarverslag/jaarplan Rekenkamer (jaarplan loopt tot eind 2022) en jaarplan Concernaudit (loopt van april tot en met maart) – *213a-onderzoek naar de opgave 'Veerkracht en gelijke kansen'* – 1e commissie na verkiezingen (kennismaking) – Invulling TB JS/VJN (15 minuten) – Voortgang accountantscontrole (15 minuten) – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (5 minuten)
Do 2 juni (let op langer door VJN en JS) **20.00-22.00**	**Vergadering adviescommissie (90 minuten)** – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) – Jaarstukken (beschikbaar 21 april 2022) – (concept) Accountantsrapport van bevindingen, incl. accountantsverklaring over de Jaarstukken – Concept Reactie van het college op het accountantsrapport – Voorjaarsnota (beschikbaar 12 mei 2022) --> TB MPR?? – Berap incl. resultaatsbestemming en MPUV en MPR – Advies aan commissie M&S en S&R n.a.v. Voorjaarsnota/Berap/JS – Jaarplan concernaudit (10 minuten) – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (5 minuten)
Do. 1 september	**PM**
Zomersessie adviescie C&F *Datum nntb*	**Nader in te vullen:** - Aanpak raadstoets - Jaarplan 2023 - Update financiële positie - Aanbesteden
Do. 29 september	**Vergadering adviescommissie (90 minuten)** – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) – Programmabegroting + 2e Berap (tijd: 45 minuten) – Advies aan commissie M&S en S&R over Programmabegroting (na wissel, tijd 15 minuten). – Opdracht accountant (tijd: 10 minuten). – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (tijd: 5 minuten)
Do. 17 november	PM
Do. 15 december 20.00-21.30	**Vergadering adviescommissie (90 minuten)** – Opening, verslag en ingekomen stukken (tijd: 10 minuten) – Concept Boardletter van de accountant – Concept Reactie van het college op de Boardletter – Voortgang controle – 3e Technische Begrotingswijziging – Onderwerpen/ aandachtspunten voor onderzoeken in jaarplannen auditteam, Rekenkamer, accountant en evt. adviescommissie. – Vooruitblik volgende vergadering (tijd: 5 minuten) – Afsluiting (tijd: 5 minuten)

Datum en tijdstip 2022	Onderwerpen
*** update maart 2021: Uitkomsten onderzoek cederen kasstromen erfpachtcontracten*	*Eind 2019 is een notitie in de AdviesCie geweest. Daarin was aangegeven dat de verwachting was dat dit onderzoek in 2020 afgerond zou kunnen worden. In dat geval hadden de uitkomsten mogelijk meegenomen kunnen worden met de VJN2021. Door een overvol werkprogramma heeft de uitvoering van dit onderzoek het afgelopen jaar lelijk in de weg gezeten. Het lijkt me goed om op dit punt het verslag van vorig jaar te volgen: agenderen zodra het onderzoek is afgerond.*